

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУ

ТЕРАПИЯ

мамандығы

Астана 2010

АЛҒЫ СӨЗ

1 Медицина білімі және ғылымының инновациялық технологиялар Республикалық орталығы **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗГЕН.**

2 АЛҒАШ РЕТ ЕНГІЗІЛДІ.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ «Терапия» мамандығы бойынша 2009 ж. қосымша білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010 жылғы 23 қарашадағы № 916 бұйрығымен бекітілген.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба	6
2. Пән сағаттарының бөлінуі	9
3. Қайта даярлау пәндерінің тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны	9
4. Біліктілік арттыру пәндерінің тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны	28
5. Оқу және оқыту әдістері	30
7. Клиникалық база	30
8. Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі	31

Бұл үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Кіріспе

Медицина ғылымының соңғы уақытта жылдам өсуі ауруға диагноз қою мүмкіндігін, теориялық медицина жетістіктері мен қазіргі медициналық техниканы қолданатын тексеру әдістерін кеңейтті, ішкі медицинаның көптеген салаларында халықаралық көптеген көпталықты зерттеулер аяқталды, бұл әртүрлі ауруларға диагноз қою және емдеу бойынша халықаралық және отандық ұсынымдар саны артқанын көрсетті. Сонымен қатар фармацевтикалық препараттар айтарлықтай жаңарды – жан-жақты ресми түрде мақұлдаудан өткен дәрі-дәрмектер және дәлелдемелі медицина принциптеріне сәйкес терапия әдістері.

Сондықтан мамандандырудың қолда бар үрдісіне қарамастан, ішкі аурулар клиникасы жалпы тип клиникасы бола отырып ерекше орынға ие. Арнайы мамандандырылған клиникаларға қарағанда ішкі аурулар клиникасында төсек тартып жатқан науқастардың жанында дәрігерлердің алдында медицинаның жалпы мәселелері, этиология, патогенез, диагноз, болжам, терапия мәселелері тұр, бұл ішкі клиникада көптірлі және күрделі.

Науқасты тексеру күрделі үдеріс, ол тек науқасқа диагноз қоюға арналған симптомдарды және олардың жүйелілігін анықтау ғана емес, науқасты ағзаларда патологоанатомиялық өзгерістер тасымалдаушысы ғана емес, белігі бір әлеуметке жататын қасиеті мен ерекшеліктері бар бүкіл организмнің зақымдану көрінісін жан-жақты тексеруді қажет етеді. Емдеудің бұл не басқа белсенді әдістерін қолдану науқастың және ауру ағымының барлық ерекшеліктерін ескеріп қатаң түрде даралануы қажет.

Пәннің мақсаты: тыңдармандардың дәлелдемелі медицинаның қазіргі принциптеріне сәйкес науқасқа терапиялық білікті көмек көрсетуге қажетті кәсіби іскерліктері мен машықтарын жетілдіруі және жаңа теориялық білімге ие болуы.

Пәннің міндеттері:

- терапиялық білікті көмек машықтарын бекіту;
- дәрігерлік негізгі емдік-диагностикалық шараларды өткізу, яғни аралас аурулар мен шұғыл жағдайлар кезінде дәрігерлік алғашқы көмек көрсету іскерлігін жетілдіру;
- отбасының саламатты өмір салтын қалыптастыру әдістерін жетілдіру;
- стационар жағдайында сараптама, сауықтыру, алдын алу, емдік-диагностикалық және оңалту шараларын өткізу кезінде дәрігерлік этика мен деонтология талаптарын сақтауға үйрету;
- дәлелдемелі медицина принциптерінің негізінде кәсіби шешімді қабылдау іскерлігін бекіту;
- халықпен сөйлесу, әріптестермен, әлеуметтік қызмет қызметкерлерімен жұмыс істеу барысында тиісті коммуникациялық машықтарын жетілдіру;
- өз жұмысын ұйымдастыруда менеджмент принциптерін қолдануға үйрету;
- өзінің кәсіби қызметі барысында үздіксіз кәсіптік оқуға және білімі мен машықтарын жетілдіруге деген сұранысын бекіту;

49. Руководство по нефрологии / под ред. Д.А. Витворт, Д.Р. Лоренс. – М.: Медицина, 2000.
50. Нефрология: руководство для врачей / под ред. И.Е. Тареевой. – М.: Медицина, 2000.
51. Руководство по гематологии: в 3 т. / под ред. А.И. Воробьева. – М., 2002-2005.
52. Вуд М.Э., Банн П.А. Секреты гематологии и онкологии / под ред. Ю.Н. Токарева, А.Е. Бухны. – М.: Бином, 1997.
53. Рациональная фармакотерапия заболеваний эндокринной системы и нарушений обмена веществ / под ред. И.И. Дедова, Г.А. Мельниченко. – М.: Литтерра, 2006.
54. Румянцев А.Г. Профилактика и контроль инфекционных заболеваний в первичном звене здравоохранения: руководство для врачей: в 2-х ч. – М.: Медпрактика-М, 2007.
55. Сепсис в начале XXI века. Классификация. Клинико-диагностическая концепция и лечение. Патолого-анатомическая диагностика: практическое руководство / Российская ассоциация специалистов по хирургическим инфекциям. – М., 2004.
56. Хоменко А.И., Шадурская С.К. Антибиотики: химиотерапия инфекционных заболеваний. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2002.
57. Практическое руководство по антиинфекционной химиотерапии / под ред. Л.С. Страчунского, Ю.Б. Белоусова, С.Н. Козлова. – М., 2002.

27. Клиническая ревматология / под ред. Х.Л.Ф. Каррея. – М.: Медицина, 1990.
28. Сигидин Я.А., Гусева Н.Г., Иванова М.М. Диффузные болезни соединительной ткани: руководство для врачей. – М.: Медицина, 1994.
29. Ярыгин Н.Е., Насонова В.А., Потехина Р.Н. Системные аллергические васкулиты. – М.: Медицина, 1980.
30. Насонов Е.Л., Баранов А.А., Шилкина Н.П. Васкулиты и васкулопатии. – Ярославль: Верхняя Волга, 1999.
31. Лечение ревматических заболеваний / под ред. Ф.Д. Харта. – М.: Медицина, 1986.
32. Рациональная фармакотерапия ревматических заболеваний: руководство для практикующих врачей / под ред. В.А. Насоновой, Е.Л. Насонова. – М.: Литтерра, 2003.
33. Хроническая обструктивная болезнь легких: клинические рекомендации. – 2-е изд. / Российское респираторное общество. – М.: Атмосфера, 2007.
34. Бронхиальная астма: в 2 т. / под ред. А.Г. Чучалина. – М.: Агар, 1997.
35. Внебольничная пневмония у взрослых: клинические рекомендации / под ред. А.Г. Чучалина, А.И.Синопальникова / Российское респираторное общество. – М.: Атмосфера, 2005.
36. Пульмонология: клинические рекомендации 2005-2006 / под ред. А.Г. Чучалина. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2005.
37. Алекса В.И., Шатихин А.И. Практическая пульмонология. – М.: Триада Х, 2005.
38. Чучалин А.Г. Хроническая обструктивная болезнь легких. – СПб.: Невский диалект, 1998.
39. Болезни органов дыхания / под ред. Н.Р. Палеева. – М.: Медицина, 2000.
40. Глобальная стратегия диагностики, лечения и профилактики бронхиальной астмы (пересмотр 2002 года). – М.: Атмосфера, 2002.
41. Глобальная стратегия диагностики, лечения и профилактики хронической обструктивной болезни легких (пересмотр 2003 года). – М.: Атмосфера, 2003.
42. Логинов А.С., Парфенов А.И. Болезни кишечника: руководство для врачей. – М.: Медицина, 2000.
43. Гастроэнтерология и гепатология. Диагностика и лечение / под ред. А.В. Калинина, А.И. Хазанова. – М.: Миклош, 2007.
44. Тревис С.П., Тейлор Р.Х., Мисевич Д.Д. Гастроэнтерология. – М.: Медицинская литература, 2002.
45. Радченко В.Г., Шабров А.В., Зиновьева Е.Н. Основы клинической гепатологии. Заболевания печени и билиарной системы. – СПб.: Невский Диалект, 2005.
46. Заболевания печени и желчных путей: практическое руководство / под ред. З.Г. Апросиной, Н.А. Мухина. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2002.
47. Мухин Н.А., Тареева И.Е., Шилов Е.М. Диагностика и лечение болезней почек. – 2-е изд. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2002.
48. Храйчик Д.Е., Седор Д.Р., Ганц М.Б. Секреты нефрологии / под ред. Ю.В. Наточина. – СПб., 2001.

- деонтология, моральдық-этикалық және құқық мәдениетінің стационар жағдайында пациенттерге қызмет көрсетуге қажетті машықтарын бекіту;
- альтуризм, қайғысына ортақтасу, жауапкершілік, шынайылық, құпиялылық принциптерін сақтау сияқты кәсіби құндылықтарға ұқыптылықпен қарауды үйрену;
- топта жұмыс істеу машықтарын және лидерлік сапаны бекіту.

Білім берудің түпкілікті нәтижелері

Тыңдарман:

- республикада терапиялық көмекті ұйымдастырудың жалпы мәселелері, аурухана-емханалық мекемелердің жұмысы, шұғыл жедел жәрдем жұмысының ұйымдастырылуын;
- негізгі терапиялық аурулардың клиникалық симптоматикасы, олардың алдын алу, диагностикасы мен емдеу принциптері, терапиялық клиникадағы шекаралық жағдайлардың клиникалық симптоматикасын;
- жедел жәрдем қызметін ұйымдастыру негіздері, оның жұмысын реттейтін негізгі құжаттар, жедел жәрдем бригадасы қызметкерінің құқығы мен міндеттері, жедел жәрдем қызметіндегі аурушандық құрылымы, денсаулық сақтаудағы еңбек құқығының негіздерін;
- ішкі аурулар клиникасындағы шұғыл жағдайлар (жүрек-қантамыр аурулары, тыныстық жолдың, ішперде қуысы ағзаларының, эндокриндік аурулар, қан аурулары, аллергиялық аурулар кезіндегі), жарақат, акушериялық-гинекологиялық патологиялар кезінде, психикалық аурулар кезіндегі диагностика мен шұғыл жәрдемнің негіздерін;
- реаниматология негіздері: қанайналым кенеттен тоқтап қалғанда, жіті тыныстық жеткіліксіздікте, аллергиялық, коматозды жағдайларда, суықтағанда, суға кетіп қалғанда, электрожарақат кезінде реанимациялаудың негізгі әдістерін;
- госпитальға дейінгі кезеңде қолданылатын жалпы анестезияның негіздерін;
- ішперде қуысы ағзаларының, тірек-қимыл аппаратының, нерв жүйесінің жіті аурулары мен жарақаттарында, құлақ, тамақ, мұрын, көздің жіті аурулары мен жарақаттарында, термиялық зақымдарда, жіті экзогенді улануларда, жұқпалы ауруларда, урологиядағы жіті аурулар мен жарақаттарда жедел көмек пен диагностика негіздерін;
- республикада тағаммен емдеу қызметін ұйымдастырудың жалпы мәселелері, ішкі ағзалар аурулары кезінде тиімді және жеке үйлесімді тағаммен емдеудің негізгі принциптері, тағаммен емдеуді ұйымдастырушы және басқарушы қызметкердің міндеттерін **білуі тиіс**.

Тыңдарман:

- хаттамаға сәйкес науқастарға қажетті аспаптық және лабораториялық тексеру әдістерін тағайындау мен олардың нәтижелерін түсіндіруді;
- саралау диагностикасын жасау, клиникалық диагнозды негіздеу, хаттамаларға сәйкес дәлме-дәл терапияны тағайындау, реанимациялық ісшаралардың көлемі және нәтижесін анықтау, қажетті шұғыл жәрдем көрсетуді;

- дені сау адамдар мен науқастарға диспансеризация өткізуді;
- денсаулық сақтау бойынша заңнамада қарастырылған медициналық құжаттарды ресімдеуді;
- жұқпалы аурулар анықталған жағдайда індетке қарсы қажетті шараларды өткізуді;
- барлық терапиялық науқастарға тағаммен емдеуді ұйымдастыру мен қолдану, асудың жұмысын бақылауды іске асыруды. Зертханалық зерттеуге жіберу үшін тамақтан сынама алуды **үйреніп алуы қажет.**

Тындарман:

- артериялық қысымды өлшеу мен пульсті анықтауға;
- ЭКГ түсіру мен түсіндіруге;
- ЭХОКГ түсіндіруге;
- пикфлоуметрия өткізу және нәтижесін түсіндіруге;
- спирометрия нәтижесін түсіндіруге;
- ішперде қуысын пункциялауға;
- плевра қуысын пункциялауға;
- қан тобын, резус факторды, донор мен реципиенттің қан үйлесімділігін анықтауға;
 - медициналық іс-шараларды өткізуге;
 - инъекцияның барлық түрін жасауға;
 - қуықты катетерлеуге;
 - асқазанды сүңгілеу және жууға;
- тәуліктік, апталық рациондағы тамақтың құнарлылығын, биологиялық құндылығын анықтау, дайын тамақтар мен азық-түліктердің сапасын органолептикалық жолмен анықтауға;
- өміріне қауіп төнген жағдайда (кардиогендік шок, бронхоспазмдық синдром, пневмоторакс, гипертониялық криз, қарыншалар фибрилляциясы, жүрек ырғының бұзылуы, ангинозды статус, инфекциялық-уытты шок, іштеспесі, эклампсия) және коматозды жағдайларда (гипергликемиялы, гипогликемиялы, гипертониялық, жіті бүйрек функциясының жеткіліксіздігі, бүйрек шаншуы, бауыр шаншуы, бауыр функциясының жітіжеткіліксіздігі, жіті тамырлы жеткіліксіздік, жіті тыныстық жеткіліксіздік, өкпе артериясының тромбоз-болиясы, өкпеден қан кету, улану, анафилактикалық шок, геморрагиялы шок) шұғыл көмек көрсету мен диагностика жасауға **машықтануы қажет.**

11. Ключев В.М., Ардашев В.Н., Брюховецкий А.Г., Михеев А.А. Ишемическая болезнь сердца. – М.: Медицина, 2004.
12. Руководство по артериальной гипертонии / под ред. Е.И. Чазова, И.Е. Чазовой. – М.: Медиа Медика.
13. Кобалава Ж.Д., Котовская Ю.В. Артериальная гипертония: новое в диагностике и лечении. – М., 2006.
14. Белоконь Н.А., Подзолков В.П. Врожденные пороки сердца. – М.: Медицина, 1991.
15. Кушаковский М.С. Аритмии сердца: руководство для врачей. – СПб.: Гиппократ, 1992.
16. Ардашев В.Н., Ардашев А.В., Стеклов В.И. Лечение нарушений сердечного ритма / под ред. проф. В.М. Ключева. – М.: Медпрактика-М, 2005.
17. Преображенский Д.В., Сидоренко Б.А. Медикаментозное лечение мерцания предсердий. – М., 2003.
18. Беленков Ю.Н., Мареев В.Ю., Агеев Ф.Т. Хроническая сердечная недостаточность: избранные лекции по кардиологии. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2006.
19. Лечение острого коронарного синдрома без стойких подъемов сегмента ST на ЭКГ. Российские рекомендации / Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cardiosite.ru/>
20. Диагностика и лечение острой сердечной недостаточности. Российские рекомендации / Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cardiosite.ru/>
21. Профилактика. Диагностика и лечение артериальной гипертензии. Российские рекомендации (второй пересмотр) / Всероссийское научное общество кардиологов[электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cardiosite.ru/>
22. Диагностика, лечение и профилактика артериальной гипертензии у детей и подростков. Российские рекомендации / Всероссийское научное общество кардиологов и Ассоциация детских кардиологов России [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cardiosite.ru/>
23. Диагностика и коррекция нарушений липидного обмена с целью профилактики и лечения атеросклероза. Российские рекомендации / Всероссийское научное общество кардиологов[электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cardiosite.ru/>
24. Диагностика и лечение ХСН. Российские рекомендации (второй пересмотр) / Всероссийское научное общество кардиологов. Общество специалистов по сердечной недостаточности [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cardiosite.ru/>
25. Диагностика и лечение стабильной стенокардии. Российские рекомендации / Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cardiosite.ru/>
26. Насонова В.А., Астапенко М.Г. Клиническая ревматология: руководство. – М.: Медицина, 1989.

7 Список рекомендуемой литературы

основная:

1. Струтинский А.В., Баранов А.П., Ройтберг Г.Е., Гапоненков Ю.П. Основы семиотики заболеваний внутренних органов: атлас. – М., 1997.
2. Делягин В.М., Румянцев А.Г. Дифференциальная диагностика внутренних болезней в практике семейного врача. – М.: МАКС Пресс, 2001.
3. Внутренние болезни по Т.Р. Харрисону: в 10 т. / под ред. Э. Фаучи, Ю. Браунвальда. – М.: Практика, 2005.
4. Хили П.М., Джекобсон Э.Дж. Дифференциальный диагноз внутренних болезней: алгоритмический подход. – М.: Бином, 2003.
5. Внутренние болезни: в 2 т. / под ред. Н.А. Мухина, В.С. Моисеева, А.И. Мартынова. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2006.
6. Справочник практического врача / под ред. А.И. Воробьева. – М., 2002.
7. Белоусов Ю.Б., Моисеев В.С., Лепахин В.К. Клиническая фармакология и фармакотерапия: руководство для врачей. – М.: Универсум, 1993.
8. Федеральное руководство по использованию лекарственных средств: формулярная система. – Выпуск VIII. – М., 2007.
9. Терапевтический справочник Вашингтонского университета: пер. с англ. – СПб., 1995.
10. Маколкин В.И., Подзолков В.И., Самойленко В.В. ЭКГ: анализ и толкование. – М.: ГЭОТАР-МЕД, 2000.
11. Практическое руководство для врачей общей (семейной) практики / под ред. акад. РАМП. И.Н. Денисова. – М.: ГЭОТАР-МЕД, 2001.

дополнительная:

1. Болезни сердца: руководство для врачей / под ред. Р.Г. Оганова. – М., 2006.
2. Руководство по кардиологии: в 4 т. / под ред. Г.И. Сторожакова, А.А. Горбаченкова, Ю.М. Позднякова. – М., 2002-2003.
3. Неотложная кардиология / под ред. А.Л. Сыркина. – М.: МИА, 2004.
4. Руксин В.В. Неотложная кардиология. – СПб.: Невский диалект, 2001.
5. Шевченко Н.М. Рациональная кардиология: справочное руководство. – 3-е изд. – М.: Оверлей, 2001.
6. Тейлор Д.Д. Основы кардиологии. – МЕДпресс-информ, 2004.
7. Циммерман Ф. Клиническая электрокардиография. – М.: Бином, 1997.
8. Зотов Д.Д., Гротова А.В. Современные методы функциональной диагностики в кардиологии / под ред. Ю.Р. Ковалева. СПб.: Фолиант, 2002.
9. Рациональная фармакотерапия сердечно-сосудистых заболеваний: руководство для практикующих врачей / под ред. Е.И. Чазова, Ю.Н. Беленкова. – М.: Литтера, 2005.
10. Шевченко О.П., Мишнев О.Д. Ишемическая болезнь сердца. – М.: Реафарм, 2005.

2 Пән сағаттарының бөлінуі

Терапиялық және терапиялық емес бейін мамандықтар бойынша алғашқы білім деңгейі мен еңбек өтілі бар мамандарға арналған қайта даярлау

Пән	Аудиториялық сағаттар			ТӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Стационардағы ішкі аурулар	144*/216**	30*/42**	114*/174**	72*/108**
Амбулатория-емханалық терапия	72*/144**	12*/18**	60*/126**	36*/72**
Жедел шұғыл жәрдем	36	6	30	18
Жұкпалы аурулар	72*/108**	12*/18**	60*/90**	36*/54**
Сағаттың жалпы саны	324*/504**	60*/84**	264*/420**	162*/252**

Ескерне:

* – терапиялық бейін мамандығы бойынша алдыңғы білім деңгейі мен еңбек өтілі бар мамандарға арналған сағаттар;

** - терапиялық емес бейін мамандығы бойынша алдыңғы білім деңгейі мен еңбек өтілі бар мамандарға арналған сағаттар.

Біліктілік арттыру

Тақырыбы	Аудиториялық сағаттар			ТӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Терапияның өзекті мәселелері	72	12	60	36

3 Қайта даярлау пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

3.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы
Стационардағы ішкі аурулар	
1	Кардиологияның өзекті мәселелері.
2	Ревматологияның өзекті мәселелері.

3	Пульмонологияның өзекті мәселелері.
4	Эндокринологияның өзекті мәселелері.
5	Гастроэнтерологияның өзекті мәселелері.
6	Нефрологияның өзекті мәселелері.
7	Аллергологияның өзекті мәселелері.
8	Клиникалық иммунологияның өзекті мәселелері.
9	Гематологияның өзекті мәселелері.
Амбулатория-емханалық терапия	
1	ҚР денсаулық сақтау ұйымдарында және қазіргі құрылымда жалпы дәрігерлік практиканы ұйымдастыру принциптері. Отбасы медицинасы философиясы және принциптері.
2	Жұмысқа жарамдылықты уақытша және тұрақты жоғалтуды сараптаудың заңнамалық және директивалы негіздері. Жалпы практика дәрігерінің, учаскелік терапевтінің сараптама жұмысы (мәселелер, типтік қателіктер).
3	Амбулаторияда әлеуметтік маңызы бар ауруларды ерте диагностикалау, емдеу және алдын алу мәселелері.
4	Науқастарға амбулатория жағдайында диагноз қою және емдеу хаттамаларын құру және қолдану принциптері. Емханадағы стационар-алмастырушы технология.
5	Ауру ағымының ерекшеліктері және науқастарды жас аспектісінде жүргізу ерекшеліктері.
Жедел шұғыл жәрдем	
1	ҚР жедел және шұғыл жәрдем қызметін ұйымдастыру.
2	Жүкті әйелдер мен егде жастағы тұлғаларға жедел көмек көрсетудің ерекшеліктері.
3	Шұғыл жағдайлар кезінде терапия мен педиатрияда жедел және шұғыл жәрдем көрсету ерекшеліктері.
4	Шұғыл жағдайлар кезінде акушерия және гинекологияда жедел және шұғыл жәрдем көрсету ерекшеліктері.
Жұқпалы аурулар	
1	Қазақстанда инфекциялық қызметті ұйымдастыру.
2	Жұқпалы аурулардағы негізгі клиникалық синдромдар.
3	Жұқпалы ауруларды анықтаған кезде қолданылатын індетке қарсы шаралар.
4	Аса қауіпті инфекциялар.

6 Клиническая база

Соматические, инфекционные отделения стационаров, организации ПМСП (поликлиники, СВА, амбулаторные отделения диспансеров, больниц), отделения функциональной диагностики, клинические лаборатории.

		эндокардит. Сепсис. Фармакодинамика антибактериальных препаратов. Стандартизация антимикробной терапии в стационаре.
3	Актуальные проблемы геронтологии в практике терапевта	Геронтология и гериатрия - их место в терапии. Современные представления о процессах старения человека. Артериальная гипертензия у пожилых пациентов: тактика ведения в амбулаторно-поликлинической практике. Хроническая сердечная недостаточность. Диагностика, алгоритм ведения на до и госпитальном этапе. Современные подходы к диагностике и лечению когнитивных нарушений у пожилых. Болезнь Паркинсона в практике терапевта. Психосоматические расстройства в работе терапевта. Особенности фармакологии в геронтологии.

4.3 Примерный план самостоятельной работы слушателя (СРС)

№	Содержание СРС
1	Курация больных.
2	Работа в кабинетах узких специалистов.
3	Работа в кабинетах визуальной диагностики.
4	Ведение медицинской документации.
5	Подготовка докладов, презентаций на клинические конференции.
6	Работа в библиотеке, Интернете.

5 Методы обучения и преподавания

Лекции: обзорные, проблемные.

Семинары и практические занятия: курация больных, ведение медицинской документации, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, участие в обходах, разбор тематических больных, работа в малых группах, дискуссии, презентации, обратная связь, организация научно-практических конференций.

Самостоятельная работа слушателя (СРС): курация больных в палатах, на амбулаторном приеме и на дому, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, работа с учебно-научной литературой и контрольно-измерительными средствами, написание историй болезни, подготовка презентаций, закрепление навыков в учебно-клиническом центре на фантомах и муляжах, формирование портфолио.

3.2 Практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
Стационардағы ішкі аурулар		
1	Жіті коронарлық синдром (ЖКС)	ЖКС диагностикасы, саралау диагностикасы. Жүрек ишемиялық ауруының (ЖИА) клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Холтер бойынша ұзақ амбулаториялық мониторингілеу. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансерлеу. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
2	Артериялық гипертензия (АГ)	АГ диагностикасы, саралау диагностикасы. Симптомдық АГ. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. . Науқастарға арналған мектептер. Холтер әдісімен амбулаториялық ұзақ мониторингілеу. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
3	Жүрек ақаулары	Жүрек ақауларының диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
4	Инфекциялық эндокардит (ИЭ)	ИЭ диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
5	Миокардиттер. Кардиомиопатия	Миокардиттердің, кардиомиопатиялардың диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
6	Перикадиттер	Перикардиттердің диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу,

		оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
7	Жүрек-қантамыр жүйесінің дәнекер тіннің диффузиялы аурулары кезінде зақымдануы	Диагностика, саралау диагностикасы. Жүрек-қантамыр жүйесінің ревматизм (ревмокардит), ТНҚ (люпус-кардит, Либман - Закс эндокардиті), түйінді периартериитте (панартериит, Такаясу синдром) және т.б. ауруларкезінде зақымдану ерекшеліктері. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
8	Жүрек-қантамыр жүйесінің басқа ағзалар мен жүйелердің аурулары кезінде зақымдануы	Диагностика, саралау диагностикасы. Жүректің эндокриндік аурулар (қантты диабет, қалқаншабездің зақымдануы, т.б.), жұқпалы аурулар (күл, вирустық миокардиттер, т.б.) кезінде зақымдану ерекшеліктері. Клиникалық көрінісі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
9	Кардиологиядағы зертханалық зерттеулердің клиника-диагностикалық маңызы	Жүрек-қантамыр жүйесінің зақымдануларында қанның жалпы клиникалық анализін (ҚЖА), гемостазды, қышқыл-сілтілік тепе-теңдікті (ҚСТ), электролиттік теңгерімді, нәруыз, көмірсу және липидтік алмасулар метаболиттерін зерттеу.
10	Жүректің ревматизмдік ауруы (ЖРА)	ЖРА диагностикасы, саралау диагностикасы. ЖРА клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
11	Ревматизмдік артрит (РА)	РА диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.

5	Катетеризация мочевого пузыря.
6	Зондирование и промывание желудка.
7	Работа в библиотеке, Интернете.
Инфекционные болезни	
1	Курация больных.
2	Ведение медицинской документации.
3	Проведение экспертизы временной и стойкой нетрудоспособности.
4	Составление программ реабилитационных мероприятий.

4 Примерный тематический план и содержание повышения квалификации

Актуальные проблемы терапии

4.1 Примерный тематический план лекций

	Тема
1	Доказательная медицина в практике терапевта.
2	Антибиотики и антимикробная терапия в клинике внутренних болезней.
3	Актуальные проблемы геронтологии.

4.2 Примерный тематический план и содержание практических занятий

№	Тема	Содержание
1	Доказательная медицина в практике терапевта	Введение в доказательную медицину, история биомедицинских исследований. Поиск научной информации. Основные принципы планирования научных исследований, понятия дизайна исследования. Доказательная медицина: достижения в терапевтической клинике.
2	Антибиотики и антимикробная терапия в клинике внутренних болезней	Современная антимикробная терапия. Понятия, термины. Принципы рационального использования антибиотиков. Резистентность условно-патогенных микроорганизмов к антибактериальным средствам. Инфекции, вызванные грамположительными микроорганизмами. Инфекции, вызванные грамотрицательными микроорганизмами. Характеристика современных антимикробных препаратов. Внебольничные инфекции верхних дыхательных путей. Бронхиты. Внебольничная пневмония. Инфекции мочевыводящих путей. Госпитальные инфекции. Инфекционный

9	Все виды инъекций.
10	Катетеризация мочевого пузыря.
11	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности, органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.
12	Измерение артериального давления и определение пульса.
13	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
14	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
15	Дежурства в отделении.
16	Дежурства в приемном покое.
17	Работа в библиотеке, Интернете.
Амбулаторно-поликлиническая терапия	
1	Работа в кабинетах узких специалистов.
2	Работа в кабинете ВКК по экспертизе временной и стойкой нетрудоспособности.
3	Работа в дневном стационаре.
4	Организация стационара на дому.
5	Проведение пикфлоуметрии и интерпретация результатов.
6	Консультирование больных на амбулаторном приеме.
7	Обслуживание вызовов на дому.
8	Ведение медицинской документации.
9	Подготовка докладов, презентаций на клинические конференции.
10	Обучение пациентов в школах социально-значимых заболеваний (АГ, БА, СД, ХСН, ИБС и др.).
11	Работа по формированию принципов здорового образа жизни.
12	Работа с социально-неблагополучным контингентом на участке.
13	Работа в библиотеке, Интернете.
Скорая неотложная помощь	
1	Обслуживание больных в качестве помощника врача линейной бригады скорой помощи.
2	Обслуживание больных в качестве помощника врача специализированной бригады скорой помощи.
3	Подготовка докладов, презентаций на клинические конференции.
4	Все виды инъекций.

12	Реактивтік артриттер	Реактивтік артриттердің диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
13	Дәнекер тіннің диффузиялы аурулары	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
14	Остеоратроздар	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
15	Подагра	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
16	Остеопороз. Остеопатия	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
17	Ревматологиядағы зертханалық зерттеулердің клиника-диагностикалық маңызы	Буын пункциясы және синовиаль сұйықтығын зерттеу. Биоптаттарды гистологиялық зерттеу. Тері, бұлшықет және бұлшықет фасциясы, шеміршек, самай артериясы, астыңғы еріннің кіші сілекей бездері, бүйрек, синовиаль қабықша пункциясы. Жіті фазалы нәруыздар (срб, сиал сынама, серомукоид). Қан сарысуының ферменттері (аланиндік, аспарагиндік, аминотрансфераздар, креатинфосфокиназа, лактатдегидрогеназа). Антигуклеарлық антиденелерге иммунологиялық

		зерттеу. LE-жасушаларға зерттеу (кызыл жегі жасушалары— lupus erythematosus) цитоплазма антигендеріне антиденені, рибонуклеопротеинге (РНП) антиденені, антинейтрофильдік цитоплазмалық антидене (АНЦА). Комплементтің айналымдағы концентрацияны зерттеу. Диагностикалық маңызы, нәтижелерін түсіндіру.
18	Пневмония	Пневмония диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
19	Өкпенің созылмалы обструкциялы ауруы (ӨСОА)	ӨСОА диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Спирография техникасы, бронхолитиктермен сынама жасау. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
20	Бронх демікпесі (БД)	БД диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Пикфлоуметрия техникасы, бронхолитиктермен сынама жасау. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
21	Пневмония	Пневмония диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
22	Өкпе ісіктері	Өкпе ісіктерінің диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау. Амбулатория жағдайында және үйде паллиативтік көмек көрсету.
23	Пульмонологияда сирек кездесетін патология	Саркоидоз. Х гистиоцитоз. Өкпе гемосидерозы. Өкпе аденоматозы. Диагностикасы, жіктемесі. Клиникалық көрінісі. Жасқа байланысты ерекшеліктері.

		Пищевые токсикоинфекции. Эшерихиозы. Иерсиниозы. Протозойные инвазии кишечника (амебиаз, балантидиоз, лямблиоз), энтеровирусная инфекция. Пути распространения, эпидемиология, клиническая классификация, течение и исходы. Методы лечения с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение после выписки из стационара.
8	Экзантемы	Инфекционные заболевания, протекающие с синдромом экзантемы. Дифференцированный диагноз. Методы диагностики. Принципы лечения, лечение неотложных состояний. Диспансерное наблюдение и ведение больных после выписки из стационара.
9	Поражения зева	Инфекционные заболевания, протекающие с синдромом поражения зева. Дифференцированный диагноз. Методы диагностики. Принципы лечения, лечение неотложных состояний. Диспансерное наблюдение и ведение больных после выписки из стационара.
10	ВИЧ/СПИД	Распространение и проблемы ВИЧ-инфекции. Эпидемиология, клиническая классификация. Оппортунистические инфекции при ВИЧ-инфекции, клиническая характеристика. СПИД-ассоциированные опухоли. Диагностика ВИЧ-инфекции. Современная терапевтическая тактика с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение.

3.3 Примерный план самостоятельной работы слушателя (СРС)

№	Содержание СРС
Внутренние болезни в стационаре	
1	Курация больных в палатах.
2	Ведение медицинской документации.
3	Снятие и расшифровка ЭКГ.
4	Интерпретация ЭХОКГ.
5	Интерпретация результатов спирометрии.
6	Пункция брюшной полости.
7	Пункция плевральной полости.
8	определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.

		Диспансерное наблюдение и ведение больных после выписки из стационара.
6	Менингиальный синдром	Биологические свойства возбудителя. Эпидемиология. Клиника, классификация. Назофарингит. Менингококцемия. Гнойный менингит. Смешанные формы. Осложнения. Методы диагностики. Дифференциальная диагностика с серозными, гнойными менингитами, субарахноидальными кровоизлияниями, менингизмом. Принципы лечения, лечение неотложных состояний. Показания к гормональной терапии.
7	Диарея	Кишечные инфекции и инвазии. Брюшной тиф и паратифы. Клиническая классификация. Этиология, современные особенности эпидемиологии. Ранние симптомы заболевания, особенности клинического течения современного брюшного тифа. Осложнения, патогенез и клиника рецидивов. Бактериологические и серологические методы диагностики тифо-паратифозной группы и их диагностическая значимость. Формирование бактерионосительства. Лечение с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение больных перенесших брюшной тиф, и бактерионосителей. Клинико-эпидемиологические особенности паратифов А и В. Дизентерия. Этиология, особенности современной эпидемиологии. Классификация. Клиническая характеристика дизентерии с типичным, атипичным, стертым и субклиническим течением. Методы диагностики: специфические (бактериологические, серологические), параклинические, инструментальные. Дифференциальная диагностика с сальмонеллезом, пищевыми токсикоинфекциями, амебиазом, неспецифическим язвенным колитом, опухолями кишечника, глистными инвазиями и др. Принципы лечения. Хроническая дизентерия. Диспансерное наблюдение. Сальмонеллез. Пути распространения, классификация, осложнения. Субклиническая форма (бактерионосительство). Диагностика, дифференциальная диагностика с другими кишечными инфекциями и инвазиями. Лечение с учетом коррекции гемодинамики, сердечно-сосудистых функций, функций почек. Холера.

		Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
24	Тыныс алу жүйесінің басқа ағзалар мен жүйелердің аурулары кезінде зақымдануы	Өкпеде жүйелі аурулар кезінде болатын өзгерістер. Өкпеде коллагеноз, лейкоз, лимфома, лимфогранулематоз кезінде болатын өзгерістер. Диагностикасы, жіктелімі. Клиникалық көрінісі. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
25	Қантты диабет (ҚД)	Диагностика, саралау диагностикасы. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау. ҚД фондындағы ішкі ағзалардың ауруларымен ауыратын науқастарды жүргізу ерекшеліктері.
26	Қалқаншабез ауруы	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
27	Гипоталамо-гипофизарлық жүйенің зақымдануы. Бүйрекбез аурулары. Қалқансерікбездердің аурулары	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
28	Гастроэзофагеальдық рефлюкстік ауру (ГЭРА)	ГЭРА диагностикасы, саралау диагностикасы. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
29	Асқазанның және ішектің ойықжарасыз диспепсиясы	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.

30	Ойықжара ауруы (ОА)	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
31	Өтқалта мен өт шығару жолдарының аурулары	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
32	Ұйқыбез аурулары	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
33	Гепатиттер және цирроздар	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
34	Бейспецификалық ойықжаралы колит	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
35	Гастроэнтерологиядағы зертханалық зерттеулердің клиника-диагностикалық маңызы	Копрологиялық зерттеу. Нәжісті бактериологиялық зерттеу. Нәжіс құрамындағы құрт жұмыртқасын не қарапайымдыларды тексеру (амеба, инфузория және т.б.). Фиброгастродуоденоскопия. Фиброколоноскопия. Ректороманоскопия. РН-метрия. Ультрадыбыстық зерттеу— эхогепатохолецистография. Диагностикалық маңызы, нәтижелерін түсіндіру.
36	Несеп жолдарының инфекциясы	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту.

		ние и исходы. Методы лечения с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение после выписки из стационара.
2	Инфекции дыхательных путей	Грипп и другие ОРВИ (парагрипп, аденовирусная инфекция, респираторно-синтициальная инфекция, риновирусная инфекция). Дифференциальная диагностика. Осложнения и неотложные состояния при ОРВИ. Диагностика (метод парных сывороток и др.), экспресс-диагностика. Лечение. Показания к назначению антибиотиков, инфузионной терапии. Корь, краснуха, ветряная оспа, эпидемический паротит. Клиническая картина у привитых и непривитых, дифференциальная диагностика с экзантемами, осложнения, лечение. Особенности дифтерии на современном этапе. Лечение.
3	Кровяные инфекции	Риккетсиозы. Эпидемический сыпной тиф и болезнь Бриля-Цинссера, клещевой сыпной тиф, эндемический сыпной тиф, Ку-лихорадка. Системный клещевой боррелиоз (болезнь Лайма). Малярия. Проблема завозной инфекции. Лейшманиозы. Туляремия. Геморрагические лихорадки. Клещевой весенне-летний энцефалит. Эпидемиологические особенности. Клинические характеристики. Дифференциальная диагностика. Современные методы лабораторной диагностики. Современная терапевтическая тактика с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение.
4	Инфекции наружных покровов	Эпидемиология. Механизм поражения. Провоцирующие факторы. Современная классификация. Диагностика. Принципы местной терапии и физиотерапии рожи. Принципы диспансерного наблюдения и бициллинопрофилактики рецидивов рожи.
5	Особо опасные инфекции	Чума. Натуральная оспа. Тропические опасные геморрагические лихорадки. Холера. Вопросы этиологии, патогенеза, клиники, дифференциальной диагностики. Эпидемиология, экстренная специфическая диагностика, организация работы с больными и контактными лицами, экстренная профилактика, действия врача-инфекциониста при массовом поступлении больных и контактных. Мероприятия, проводимые ВОП, при особо опасных инфекциях.

7	Неотложная помощь при несчастных случаях	Утопление, электротравма, отморожения, солнечный и тепловой удар, укусы насекомых, змей, животных. Диагностика и неотложная терапия. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации.
Инфекционные болезни		
1	Кишечные инфекции	Кишечные инфекции и инвазии. Брюшной тиф и паратифы. Клиническая классификация. Этиология, современные особенности эпидемиологии. Ранние симптомы заболевания, особенности клинического течения современного брюшного тифа. Осложнения, патогенез и клиника рецидивов. Бактериологические и серологические методы диагностики тифо-паратифозной группы и их диагностическая значимость. Формирование бактерионосительства. Лечение с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение больных перенесших брюшной тиф, и бактерионосителей. Клинико-эпидемиологические особенности паратифов А и В. Дизентерия. Этиология, особенности современной эпидемиологии. Классификация. Клиническая характеристика дизентерии с типичным, атипичным, стертым и субклиническим течением. Методы диагностики: специфические (бактериологические, серологические), параклинические, инструментальные. Дифференциальная диагностика с сальмонеллезом, пищевыми токсикоинфекциями, амебиазом, неспецифическим язвенным колитом, опухлями кишечника, глистными инвазиями и др. Принципы лечения. Хроническая дизентерия. Диспансерное наблюдение. Сальмонеллез. Пути распространения, классификация, осложнения. Субклиническая форма (бактерионосительство). Диагностика, дифференциальная диагностика с другими кишечными инфекциями и инвазиями. Лечение с учетом коррекции гемодинамики, сердечно-сосудистых функций, функций почек. Холера. Пищевые токсикоинфекции. Эшерихиозы. Иерсиниозы. Протозойные инвазии кишечника (амебиаз, балантидиоз, лямблиоз), энтеровирусная инфекция. Пути распространения, эпидемиология, клиническая классификация, тече-

		Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
37	Нефритер	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
38	Бүйрек функциясының жеткіліксіздігі	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
39	Несептас ауруы	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
40	Нефрологиядағы зертханалық зерттеулердің клиника-диагностикалық маңызы	Несепті зерттеу. Несепті бактериологиялық және бактериоскопиялық зерттеу. Несепті зерттеудің сандық әдістері. Бүйректі зерттеудің арнайы әдістері: рентгенологиялық, ультрадыбыстық, радиоизотоптық, эндоскопиялық зерттеу және пункциялық биопсия. Бүйректің пункциялық тері арқылы жасалатын биопсиясы. Диагностикалық маңызы, нәтижелерін түсіндіру.
41	Несеп шығару жүйесінің басқа ағзалар мен жүйелердің аурулары кезінде зақымдануы	Қантты диабет, амилоидоз, коллагеноз және т.б. ауруларда бүйрек пен несеп шығару жолдарының зақымдануы. Саралау диагностикасы. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
42	Поллиноздар. Аллергиялық риниттер	Аллергиялық риниттер мен полиноздардың эпидемиологиясы. Аллергиялық риниттің маусымдық және жыл бойғы формалары. Персистенциялаушы және алма-кезек аллергиялық риниттер. Риноконъюнктивалық синдром. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.

43	Жіті аллергоздар. Псевдоаллергия	Жіті аллергоздар мен псевдоаллергиялардың этиологиясы мен патогенезі. Клиникалық көрінісі, жіктемесі және диагностикалық критерий. Аллергологиялық статусты зерттеу ерекшеліктері. Ангioneвроздық ісік. Есекжем. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
44	Дәрілік аллергия. Тағамдық аллергия. Инсектілік аллергия	Дәрілік аллергия, тағамдық аллергия, инсектілік аллергияның этиологиясы мен патогенезі. Бұл жағдайларды жиі тудыратын себептер. Элиминациялық шаралар. Клиникалық көрінісі, жіктемесі және диагностикалық критерий. Аллергологиялық статусты зерттеу ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
45	Атопиялық дерматит. Сарысу ауруы	Атопиялық дерматиттің, сарысу ауруының этиологиясы мен патогенезі. Элиминациялық шаралар. Клиникалық көрінісі, жіктемесі және диагностикалық критерий. Аллергологиялық статусты зерттеу ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
46	Аллергиялық ауруларға диагноз қоюға арналған тексерудің негізгі әдістері	Тері сынамалары (скарификациялық, prick-тестілер, patch- тестілер), тұрмыстық, эпидермалық, тозаңдық, саңырау құлақтық, тағамдық, дәрілік, бактериялық аллергендерге, жәндіктердің уына Е жалпы иммуноглобулин деңгейін анықтау, Е спецификалы иммуноглобулин деңгейін анықтау, тағамдық антигендерге G4 спецификалы иммуноглобулиннің деңгейін анықтау – тағамның ішке жақпауына диагноз қою; иммундық статусты зерттеу, қақырықты және мұрын қуысынан бөлінетін секретті зерттеу, ішкі тыныс функциясын анықтау, бронх демікпесіне диагноз қоюға арналған тестілер, көкіректің және мұрынның қосалқы қойнауларының рентгенографиясы, құрт инвазияларын, лямблияны анықтау үшін қан мен нәжісті зерттеу. Диагностикалық маңызы, нәтижелерін түсіндіру.

		расшифровки ЭКГ, ее особенности при артериальной гипертензии и ее осложнениях. Показания к госпитализации. Диагностика и неотложная терапия при отеке легких. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации. Диагностика и терапия неотложных состояний при аритмиях и блокадах сердца. Методы регистрации и расшифровки ЭКГ, ее особенности при нарушениях ритма и проводимости. Клиническая смерть.
2	Скорая неотложная помощь пульмонологическим больным	Диагностика и неотложная терапия при бронхиальной астме, астматическом статусе. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации. Диагностика и терапия неотложных состояний при пневмонии, пневмотораксе, ТЭЛА. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации. Дыхательная недостаточность. Алгоритм неотложной врачебной помощи.
3	Острый живот	Диагностика «острого живота», дифференциальная диагностика поражений внутренних органов, вызывающих синдром «острый живот». Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации. Кишечная непроходимость. Диагностика, дифференциальная диагностика. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации.
4	Синдром колики	Печеночная колика. Диагностика и неотложная терапия печеночной колики. Врачебная тактика и неотложная помощь, показания к госпитализации. Почечная колика. Диагностика и неотложная терапия почечной колики.
5	Кровотечения в клинике внутренних болезней	Диагностика, дифференциальная диагностика поражений внутренних органов, вызывающих кровотечения. Неотложная терапия. Геморрагический шок. Врачебная тактика и неотложная помощь, показания к госпитализации.
6	Комы	Диабетические комы. Печеночная кома. Комы неясной этиологии. Диагностика, классификация и неотложная терапия. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации.

		Особенности ведения детей, подростков, беременных и больных пожилого возраста. Реабилитация больных гастроэнтерологического профиля в поликлинических условиях. Организация обучающих программ для больных гепатитом, циррозом, холециститом, панкреатитом. Медико-социальная экспертиза. Показания к направлению в стационар.
6	Ведение больных с патологией мочевыделительной системы в амбулаторных условиях	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики нефрологических синдромов в амбулаторных условиях. Тактика ведения и динамического наблюдения в амбулаторных условиях. Особенности ведения детей, подростков, беременных и больных пожилого возраста. Реабилитация больных нефрологического профиля в поликлинических условиях. Организация обучающих программ для больных пиелонефритом, нефритом, МКБ. Медико-социальная экспертиза. Показания к направлению в стационар.
7	Ведение больных с патологией кроветворной системы в амбулаторных условиях	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики гематологических синдромов в амбулаторных условиях. Тактика ведения и динамического наблюдения в амбулаторных условиях. Особенности ведения детей, подростков, беременных и больных пожилого возраста. Реабилитация больных гематологического профиля в поликлинических условиях. Организация обучающих программ для больных анемией, лейкозом. Медико-социальная экспертиза. Показания к направлению в стационар.
8	Особенности динамического наблюдения и оказания паллиативной помощи в амбулаторных условиях	Терминальные состояния. Онкобольные, особенности выписывания рецептов на сильнодействующие и наркотические препараты. Правила списывания и утилизации. Особенности общения с умирающим больным и его окружением.
Скорая неотложная помощь		
1	Скорая неотложная помощь кардиологическим больным	Диагностика и неотложная помощь при ишемической болезни сердца, ее современная классификация, диагностика стенокардии, инфаркта миокарда и его осложнений, принципы интенсивной терапии. Диагностика и терапия неотложных состояний при артериальных гипертензиях. Методы регистрации и

47	Ілкі және салдарлық иммунитет тапшылығы	Гуморальдық иммунитеттің жеткіліксіздігі. Жасушалық иммунитеттің жеткіліксіздігі. Гуморальдық және жасушалық иммунитеттің аралас жеткіліксіздігі. Фагоциттердің жеткіліксіздігі. Комплементтің жеткіліксіздігі. Салдарлық иммунитет тапшылығының индукциялануы. Иммунитет тапшылығы кезінде иммундық статусты бағалау. Диагностикалық маңызы, нәтижелерін түсіндіру. Иммунитет тапшылықты жағдайға күдіктенген кездегі жалпы практика дәрігерінің тәсілі.
48	Аутоиммундық аурулар	Аутоиммундық аурулар. Туындау механизмдері. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
49	Иммунитеттің әртүрлі аурулар мен жағдайлар кезінде өзгеруі	Стресс, радиация, ісіктер, созылмалы шаршау синдромы. Бұл жағдайлар кезінде иммундық статусты бағалау. Ішкі ағзалар аурулары кезіндегі иммунологиялық зерттеулердің клиника-диагностикалық маңызы.
50	Анемия	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
51	Лейкоздар	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
52	Геморрагиялық васкулиттер	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
53	Тромбоцитопения	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина

		тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
54	Қанның тұқым қуалауға негізделген аурулары	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық көрінісі. Атипиялық формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
Амбулаториялық-емханалық терапия		
1	Медициналық-санитариялық алғашқы жәрдем (МСАЖ) ұйымдарындағы нормативтік-құқықтық актілер және құжаттамалар	Амбулаториялық звено дәрігері қызметінің заңнамалық аспектілері. Жалпы практика дәрігерінің, учаскелік терапевтің жұмысын ұйымдастыру және функциялық міндеттері. Учаскедегі медициналық құжаттамалардың формалары және жүргізу тәртібі. Қоғамдық денсаулық көрсеткіштері және оларға әсер ететін факторлар. Дені сау адамдар мен науқастарды диспансеризациялау әдістемелері. Жұмысқа жарамдылықты уақытша және тұрақты жоғалтуды сараптау жөніндегі жұмыстың мазмұнын анықтайтын заңнамалық және директивалы құжаттар.
2	Кардиологиялық патологиялары бар науқастарды амбулатория жағдайында емдеу	Кардиологиялық синдромдарды амбулатория жағдайында тиімді саралау диагностикасы алгоритмі. Амбулатория жағдайында емдеу және динамикалы бақылау тәсілі. Кардиологиялық бейін науқастарын емхана жағдайында оңалту. Науқастарға арналған (ЖИА, артериялық гипертензия, ЖФСЖ) кардиологиялық оқытушы мектептерді ұйымдастыру. Жүкті әйелдерді, егде жастағы науқастарды жүргізудің ерекшеліктері. Медициналық-әлеуметтік сараптау. Стационарға жіберуге арналған көрсетілімдер.
3	Тыныс алу ағзаларының патологиялары бар науқастарды амбулатория жағдайында емдеу	Пульмонологиялық синдромдарды амбулатория жағдайында тиімді саралау диагностикасы алгоритмі. Амбулатория жағдайында емдеу және динамикалы бақылау тәсілі. Балаларды, жасөспірімдерді, жүкті әйелдерді, егде жастағы науқастарды жүргізудің ерекшеліктері. Пульмонологиялық бейін науқастарын емхана жағдайында оңалту. ӨСОА, бронх демікпесімен, муковисцидозбен, тыныстық жеткіліксіздікпен ауыратын науқастарға арналған оқыту мектептерін.

		общественного здоровья и факторы на них влияющие. Методики диспансеризации здоровых и больных. Законодательные и директивные документы, определяющие содержание работы по экспертизе временной и стойкой утраты трудоспособности.
2	Ведение больных с кардиологической патологией в амбулаторных условиях	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики кардиологических синдромов в амбулаторных условиях. Тактика ведения и динамического наблюдения в амбулаторных условиях. Реабилитация больных кардиологического профиля в поликлинических условиях. Организация кардиологических обучающих школ для больных (ИБС, артериальная гипертензия, ХСН). Особенности ведения беременных и больных пожилого возраста. Медико-социальная экспертиза. Показания к направлению в стационар.
3	Ведение больных с патологией органов дыхания в амбулаторных условиях	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики пульмонологических синдромов в амбулаторных условиях. Тактика ведения и динамического наблюдения в амбулаторных условиях. Особенности ведения детей, подростков, беременных и больных пожилого возраста. Реабилитация больных пульмонологического профиля в поликлинических условиях. Организация обучающих школ для больных ХОБЛ, бронхиальной астмой, муковисцидозом, дыхательной недостаточностью. Медико-социальная экспертиза. Показания к направлению в стационар.
4	Ведение больных с патологией органов желудочно-кишечного тракта в амбулаторных условиях	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики гастроэнтерологических синдромов в амбулаторных условиях. Тактика ведения и динамического наблюдения в амбулаторных условиях. Особенности ведения детей, подростков, беременных и больных пожилого возраста. Реабилитация больных гастроэнтерологического профиля в поликлинических условиях. Организация обучающих программ для больных язвенной болезнью, СРК. Медико-социальная экспертиза. Показания к направлению в стационар.
5	Ведение больных с патологией гепатобилиарной системы в амбулаторных условиях	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики гастроэнтерологических синдромов в амбулаторных условиях. Тактика ведения и динамического наблюдения в амбулаторных условиях.

49	Изменения иммунитета при различных заболеваниях и состояниях	Стресс, радиация, опухоли, синдром хронической усталости. Оценка иммунного статуса при этих состояниях. Клинико-диагностическое значение иммунологических исследований при заболеваниях внутренних органов.
50	Анемии	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
51	Лейкозы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
52	Геморрагические васкулиты	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
53	Тромбоцитопении	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
54	Наследственно-обусловленные заболевания крови	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
Амбулаторно-поликлиническая терапия		
1	Нормативно-правовые акты и документация в организациях первичной медико-санитарной помощи (ПМСП)	Законодательные аспекты деятельности врача амбулаторного звена. Функциональные обязанности и организация работы врача общей практики, участкового терапевта. Формы и правила ведения медицинской документации на участке. Показатели

		ұйымдастыру. Медициналық-әлеуметтік сараптау. Стационарға жіберуге арналған көрсетілімдер.
4	Асқазан-ішек жолы ағзаларының патологиялары бар науқастарды амбулатория жағдайында емдеу	Гастроэнтерологиялық синдромдарды амбулатория жағдайында тиімді саралау диагностикасы алгоритмі. Амбулатория жағдайында емдеу және динамикалы бақылау тәсілі. Балаларды, жасөспірімдерді, жүкті әйелдерді, егде жастағы науқастарды жүргізудің ерекшеліктері. Гастроэнтерологиялық бейін науқастарын емхана жағдайында оңалту. Ойқжара ауруымен, ТІС-пен ауыратын науқастарға арналған оқыту бағдарламаларын ұйымдастыру. Медициналық-әлеуметтік сараптау. Стационарға жіберуге арналған көрсетілімдер.
5	Гепатобилиарлық жүйесінің патологиялары бар науқастарды амбулатория жағдайында емдеу	Гастроэнтерологиялық синдромдарды амбулатория жағдайында тиімді саралау диагностикасы алгоритмі. Амбулатория жағдайында емдеу және динамикалы бақылау тәсілі. Балаларды, жасөспірімдерді, жүкті әйелдерді, егде жастағы науқастарды жүргізудің ерекшеліктері. Гастроэнтерологиялық бейін науқастарын емхана жағдайында оңалту. Гепатитпен, циррозбен, холециститпен, панкреатитпен ауыратын науқастарға арналған оқыту бағдарламаларын ұйымдастыру. Медициналық-әлеуметтік сараптау. Стационарға жіберуге арналған көрсетілімдер.
6	Несеп шығару жүйесінің патологиялары бар науқастарды амбулатория жағдайында емдеу	Нефрологиялық синдромдарды амбулатория жағдайында тиімді саралау диагностикасы алгоритмі. Амбулатория жағдайында емдеу және динамикалы бақылау тәсілі. Балаларды, жасөспірімдерді, жүкті әйелдерді, егде жастағы науқастарды жүргізудің ерекшеліктері. Нефрологиялық бейін науқастарын емхана жағдайында оңалту. Пиелонефритпен, нефритпен, НТА-мен ауыратын науқастарға арналған оқыту бағдарламаларын ұйымдастыру. Медициналық-әлеуметтік сараптау. Стационарға жіберуге арналған көрсетілімдер.
7	Қанөндіру жүйесінің патологиялары бар науқастарды амбулатория жағдайында емдеу	Гематологиялық синдромдарды амбулатория жағдайында тиімді саралау диагностикасы алгоритмі. Амбулатория жағдайында емдеу және динамикалы бақылау тәсілі. Балаларды, жасөспірімдерді, жүкті әйелдерді, егде жастағы науқастарды жүргізудің ерекшеліктері. Гематологиялық бейін науқастарын

		емхана жағдайында оңалту. Анемия, лейкозбен ауыратын науқастарға арналған оқыту бағдарламаларын ұйымдастыру. Медициналық-әлеуметтік сараптау. Стационарға жіберуге арналған көрсетілімдер.
8	Амбулатория жағдайында динамикалы бақылау және паллиативтік көмек көрсету ерекшеліктері	Терминальдық жағдай. Онкологиялық науқастар, қатты әсер ететін және наркотиктік препараттарға рецепт жазып беру ерекшеліктері. Есептен шығару және жою тәртібі. Өлім аузында жатқан науқаспен және оның ортасымен қарым-қатынас жасау ерекшеліктері.
Жедел және шұғыл жәрдем		
1	Кардиологиялық науқастарға жедел және шұғыл жәрдем көрсету	Жүректің ишемиялық ауруы кезінде диагноз қою және шұғыл көмек көрсету, оның қазіргі жіктелімі, стенокардия, миокард инфаркті және оның асқынуларына диагноз қою, қарқынды терапия принциптері. Артериялық гипертензиялар кезінде шұғыл жағдайларға диагноз қою және емдеу. ЭКГ-ны тіркеу және түсіндіру әдістері, оның артериялық гипертензия және оның асқынулары кезіндегі ерекшеліктері. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер. Өкпе ісіктері кезінде диагноз қою және шұғыл терапия. Шұғыл дәрігерлік көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер. Аритмиялар және жүрек блокадалары кезінде шұғыл жағдайларға диагноз қою және емдеу. ЭКГ-ны тіркеу және түсіндіру әдістері, оның ырғақ пен өткізгіштіктің бұзылуы кезіндегі ерекшеліктері. Клиникалық өлім.
2	Пульмонологиялық науқастарға жедел және шұғыл жәрдем көрсету	Бронх демікпесі, астмалық статус кезінде диагноз қою және шұғыл емдеу. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер. Пневмония, пневмоторакс, өкпе артериясының тромбоэмболиясы кезінде диагноз қою және шұғыл жағдайларды емдеу. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер. Тыныстық жеткіліксіздік. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі.
3	Іштеспесі	«Іштеспесіне» диагноз қою, ішкі ағзалардың «іштеспесі» синдромынан туындайтын зақымдануларының саралау диагностикасы. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер. Іштүйнек. Диагностикасы, саралау диагностикасы. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.

		тика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
45	Атопический дерматит. Сывороточная болезнь	Этиология и патогенез атопического дерматита, сывороточной болезни. Элиминационные мероприятия. Клиническая картина, классификация и диагностические критерии. Особенности исследования аллергологического статуса. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
46	Основные методы обследования для диагностики аллергических заболеваний	Кожные пробы (скарификационные, prick-тесты, patch-тесты), определение уровня общего иммуноглобулина Е, определение уровня специфического иммуноглобулина Е к бытовым, эпидермальным, пыльцевым, грибковым, пищевым, лекарственным, бактериальным аллергенам, яду насекомых, определение уровня специфического иммуноглобулина G4 к пищевым антигенам – диагностика пищевой непереносимости; исследование иммунного статуса, исследование мокроты и секрета из полости носа, определение функции внешнего дыхания, тесты для диагностики бронхиальной астмы, рентгенография грудной клетки и придаточных пазух носа, исследования крови и кала для выявления глистных инвазий, лямблий. Диагностическое значение, интерпретация результатов.
47	Первичные и вторичные иммунодефициты	Недостаточность гуморального иммунитета. Недостаточность клеточного иммунитета. Комбинированная недостаточность гуморального и клеточного иммунитета. Недостаточность фагоцитов. Недостаточность комплемента. Индуцированные вторичного иммунодефицита. Оценка иммунного статуса при иммунодефицитах. Диагностическое значение, интерпретация результатов. Тактика врача общей практики при подозрении на иммунодефицитные состояния.
48	Аутоиммунные заболевания	Аутоиммунные заболевания. Механизмы возникновения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.

		лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
40	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в нефрологии	Исследования мочи. Бактериологическое и бактериоскопическое исследования мочи. Количественные методы исследования мочи. Специальные методы исследования почек: рентгенологическое, ультразвуковое, радиоизотопное, эндоскопическое исследования и пункционная биопсия. Пункционная чрескожная биопсия почек. Диагностическое значение, интерпретация результатов.
41	Поражение мочевыделительной системы при заболеваниях других органов и систем	Поражение почек и мочевыводящих путей при сахарном диабете, амилоидозе, коллагенозах. И др. заболеваний. Дифференциальная диагностика. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
42	Поллинозы. Аллергические риниты	Эпидемиология аллергического ринита и поллинозов. Сезонный и круглогодичный формы аллергического ринита. Персистирующий и интермиттирующий аллергические риниты. Риноконъюнктивальный синдром. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
43	Острые аллергозы. Псевдоаллергии	Этиология и патогенез острых аллергозов, псевдоаллергий. Клиническая картина, классификация и диагностические критерии. Особенности исследования аллергологического статуса. Ангионевротический отек. Крапивница. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
44	Лекарственная аллергия. Пищевая аллергия. Инсектная аллергия	Этиология и патогенез лекарственной аллергии, пищевой аллергии, инсектной аллергии. Наиболее частые причины, вызывающие эти состояния. Элиминационные мероприятия. Клиническая картина, классификация и диагностические критерии. Особенности исследования аллергологического статуса. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика,

4	Шаншу (түйілу) синдромы	Бауыр шаншуы. Бауыр шаншуына диагноз қою және шұғыл терапия. Дәрігерлік тәсіл және шұғыл көмек, госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер. Бүйрек шаншуы. Бүйрек шаншуына диагноз қою және шұғыл терапия.
5	Ішкі аурулар клиникасындағы қан кету	Ішкі ағзалардың қан кетуді туындататын зақымдануларына диагноз қою, саралау диагностикасы. Шұғыл терапия. Геморрагиялық шок. Дәрігерлік тәсіл және шұғыл көмек, госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
6	Комалар	Диабеттік комалар. Бауыр комасы. Этиологиясы түсініксіз комалар. Диагностика, жіктелісі және шұғыл терапия. Дәрігерлік шұғыл көмек көрсету алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
7	Жазайтайым оқиғалар кезінде шұғыл көмек көрсету	Суға бату, электротравма, үсу, бастан күн өту, жәндіктердің, жыландардың шағып алуы, жануарлардың тістеуі. Диагностика және шұғыл терапия. Дәрігерлік шұғыл көмек көрсету алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
Жұқпалы аурулар		
1	Ішек инфекциялары	Ішек инфекциясы және инвазия. Ішсүзек және паратифтер. Клиникалық жіктелісі. Этиология, эпидемиологияның қазіргі ерекшеліктері. Аурудың ерте симптомдары, қазіргі ішсүзектің клиникалық ағымының ерекшеліктері. Асқынулар, қайта өршуі патогенезі және клиникасы. Тифо-паратифозды топты диагностикалаудың бактериологиялық және серологиялық әдістері және олардың диагностикалық маңызы. Бактериятасымалдаушылықтың қалыптасуы. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу. Ішсүзекпен ауырған жандарды, бактериятасымалдаушыларды диспансерлік бақылау. А және В паратифтерінің клиника-эпидемиологиялық ерекшеліктері. Дизентерия. Этиология, қазіргі эпидемиологияның ерекшеліктері. Жіктелісі. Типтік, Атипиялық, тегіс және субклиникалық ағымды дизентерияның клиникалық сипаттамасы. Диагностика әдістері: спецификалы (бактериологиялық, серологиялық), параклиникалық, аспаптық. Сальмонеллезбен, тағамдық токсико инфекциялармен, амёбиозбен, бейспецификалы ойық-

		жаралы колитпен, ішек ісіктерімен, құртты инвазиялармен және т.б. аурулар саралау диагностикасы. Емдеу принциптері. Созылмалы дизентерия. Диспансерлік бақылау. Сальмонеллез. Таралу жолдары, жіктемесі, асқынулар. Субклиникалық форма (бактериятасымалдаушылық). Диагностика, басқа ішек инфекцияларымен және инвазияларымен дифференциациялық диагностикасы. Гемодинамиканы, жүрек-қантамыр функциясын, бүйрек функциясын түзетуді ескеріп емдеу. Тырысқак. Тағамдық токсикоинфекция. Эшерихиоздар. Иерсиниоздар. Ішектің протозойлық инвазиясы (амебиаз, балантидиоз, лямблиоз), энтеровирустық инфекция. Таралу жолдары, эпидемиология, клиникалық жіктемесі, ағымы және нәтижесі. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу әдістері. Стационардан шығарған соң диспансерлік қадағалау.
2	Тыныс жолдарының инфекциясы	Тұмау және ЖРВИ (парагрипп, аденовирустық инфекция, респираторлық-синтициальдық инфекция, риновирустық инфекция). Саралау диагностика. Асқынулар және ЖРВИ кезіндегі шұғыл жағдай. Диагностика (булы сарысу әдісі), экспресс-диагностикасы. Емдеу. Антибиотиктерді, инфузиялық терапияны тағайындауға арналған көрсетілімдер. Қызылша, қызадық, желшешек, эпидемиялық паротит. Екпе салдырғандардың және салдырмағандардың клиникалық көрінісі, экзантемалармен саралау диагностикасы, асқынулар, емдеу. Дифтерияның қазіргі кезеңдегі ерекшеліктері. Емдеу.
3	Қанды инфекция	Риккетсиоздар. Эпидемиялық бөртпесүзек және Бриллиант-цинсер ауруы, кенелі бөртпесүзек, эндемиялық бөртпесүзек, Қу-қызбасы. Жүйелі кене боррелиозы (Лайм ауруы). Безгек. Тасымалданушы инфекция проблемасы. Лейшманиоздар. Туляремия. Геморрагиялық қызба. Көктемгі-жаздық кене энцефалиті. Эпидемиологиялық ерекшеліктері. Клиникалық сипаттамасы. Саралау диагностикасы. Зертханалық диагностиканың қазіргі әдістері. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан қазіргі терапиялық тәсіл. Диспансерлік қадағалау.

33	Гепатиты и циррозы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
34	Неспецифический язвенный колит	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
35	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в гастроэнтерологии	Копрологическое исследование. Бактериологическое исследование кала. Исследования кала на яйца глистов или присутствие простейших (амебы, инфузории и т. д.). Фиброгастродуоденоскопия. Фиброколоноскопия. Ректороманоскопия. РН-метрия. Ультразвуковое исследование — эхогепатохолестеография. Диагностическое значение, интерпретация результатов.
36	Инфекции мочевых путей	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
37	Нефриты	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
38	Почечная недостаточность	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
39	Мочекаменная болезнь	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика,

26	Заболевания щитовидной железы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
27	Поражения гипоталамо-гипофизарной системы. Заболевания надпочечников. Болезни паращитовидных желез	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
28	Гастроэзофагеальная рефлюксная болезнь (ГЭРБ)	Диагностика, клинические проявления ГЭРБ. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
29	Неязвенные желудочные и кишечные диспепсии	Диагностика, дифференциальная диагностика диспепсий. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
30	Язвенная болезнь (ЯБ)	Диагностика, дифференциальная диагностика ЯБ. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
31	Болезни желчного пузыря и желчевыводящих путей	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
32	Болезни поджелудочной железы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.

4	Сыртқы жамылғылар инфекциясы	Эпидемиология. Зарарлану механизмі. Ушықтырушы факторлар. Қазіргі жіктемесі. Диагностика. Тілінуді жергілікті емдеу және физиотерапия принциптері. Тілінудің өршуін диспансерлік қадағалау және бициллинопрофилактика принциптері.
5	Аса қауіпті инфекциялар	Оба. Табиғи шешек. Тропикалық қауіпті геморрагиялық қызба. Тырысқақ. Этиология, патогенез, клиника, саралау диагностикасы мәселелері. Эпидемиология, шұғыл спецификалы диагностика, науқастармен және онымен араласатын жандармен жұмыс ұйымдастыру, шұғыл профилактика, науқастар және контактылылар көптеп түскенде дәрігер-инфекционистің әрекеті. Аса қауіпті инфекциялар кезіндегі ЖПД өткізетін шаралар. Науқастарды диспансерлік қадағалау және стационардан шығарған соң емдеу.
6	Менингиальдық синдром	Қоздырғыштың биологиялық қасиеті. Эпидемиология. Клиника, жіктемесі. Назофарингит. Менингококцемия. Ірінді менингит. Аралас формалары. Асқыну. Диагностика әдістері. Серозды, ірінді менингиттермен, субарахноидальдық қан құйылумен, менингизммен саралау диагностикасы. Емдеу, шұғыл жағдайларды емдеу принциптері. Гормондық терапияға көрсетілмдер.
7	Диарея (іш өту)	Ішек инфекциясы және инвазия. Ішсүзек және паратифтер. Клиникалық жіктемесі. Этиология, эпидемиологияның қазіргі ерекшеліктері. Аурудың ерте симптомдары, қазіргі ішсүзектің клиникалық ағымының ерекшеліктері. Асқынулар, қайта өршудің патогенезі және клиникасы. Тифо-паратифозды топты диагностикалаудың бактериологиялық және серологиялық әдістері және олардың диагностикалық маңызы. Бактерия тасымалдаушылықтың қалыптасуы. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу. Ішсүзекпен ауырған жандарды, бактерия тасымалдаушыларды диспансерлік бақылау. А және В паратифтерінің клиника-эпидемиологиялық ерекшеліктері. Дизентерия. Этиология, қазіргі эпидемиологияның ерекшеліктері. Жіктемесі. Типтік, Атипиялық, тегіс және субклиникалық ағымды дизентерияның клиникалық сипаттамасы. Диагностика әдістері: спецификалы (бактериологиялық, серологиялық), параклиникалық, аспаптық. Сальмонеллезбен, тағамдық токсико-

		инфекциялармен, амебиозбен, бейспецификалы ойықжаралы колитпен, ішек ісіктерімен, құртты инвазиялармен және т.б. аурулармен саралау диагностикасы. Емдеу принциптері. Созылмалы дизентерия. Диспансерлік бақылау. Сальмонеллез. Таралу жолдары, жіктелімі, асқынулар. Субклиникалық форма (бактериятасымалдаушылық). Диагностика, басқа ішек инфекцияларымен және инвазияларымен саралау диагностикасы. Гемодинамиканы, жүрек-қантамыр функциясын, бүйрек функциясын түзетуді ескеріп емдеу. Тырысқақ. Тағамдық токсикоинфекция. Эшерихиоздар. Иерсиниоздар. Ішектің протозойлық инвазиясы (амебиаз, балантидиоз, лямблиоз), энтеровирустық инфекция. Таралу жолдары, эпидемиология, клиникалық жіктелімі, ағымы және нәтижесі. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу әдістері. Стационардан шығарған соң диспансерлік қадағалау.
8	Экзантема	Экзантема синдромымен өтетін инфекциялық аурулар. Саралау диагнозы. Диагностика әдістері. Емдеу, шұғыл жағдайларды емдеу принциптері. Науқастарды стационардан шығарған соң диспансерлік қадағалау және емдеу.
9	Аңқаның зақымдануы	Аңқаның зақымдану синдромымен өтетін инфекциялық аурулар. Саралау диагнозы. Диагностика әдістері. Емдеу, шұғыл жағдайларды емдеу принциптері. Науқастарды стационардан шығарған соң диспансерлік қадағалау және емдеу.
10	АИТВ/ЖИТС	АИТВ-инфекция мәселесі және таралуы. Эпидемиология, клиникалық жіктеме. АИТВ-инфекция кезіндегі оппортунистикалық инфекция, клиникалық сипаттама. ЖИТС-ассоциацияланған ісіктер. АИТВ-инфекция диагностикасы. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан қазіргі терапиялық тәсіл. Диспансерлік бақылау.

3.3 Тыңдарманның өзіндік жұмысы (ТӨЖ) жоспарының үлгісі

№	ТӨЖ мазмұны
Стационардағы ішкі аурулар	
1	Палаталарда науқастарды қурациялау.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.

20	Бронхиальная астма (БА)	Диагностика, дифференциальная диагностика БА. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Техника пикфлоуметрии, проба с бронхолитиками. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
21	Пневмонии	Диагностика, дифференциальная диагностика пневмоний. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
22	Опухоли легких	Диагностика, классификация опухолей легких. Клинические проявления. Возрастные особенности. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности. Паллиативная помощь в амбулаторных условиях и на дому.
23	Редко встречающиеся патологии в пульмонологии	Саркоидоз. Гистиоцитоз Х. Гемосидероз легких. Аденоматоз легких. Диагностика, классификация. Клинические проявления. Возрастные особенности. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
24	Поражение дыхательной системы при заболеваниях других органов и систем	Изменения в легких при системных заболеваниях. Изменения в легких при коллагенозах, лейкозах, лимфомах, лимфогранулематозе. Диагностика, классификация, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Возрастные особенности. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
25	Сахарный диабет	Диагностика, клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности. Особенности ведения больных с патологией внутренних органов на фоне СД.

15	Подагра	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
16	Остеопороз. Остеопатии	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
17	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в ревматологии	Пункция сустава и исследование синовиальной жидкости. Гистологическое исследование биоптатов. Биопсия кожи, мышцы и мышечной фасции, хряща, височной артерии, малых слюнных желез нижней губы, почки, синовиальной оболочки. Острофазовые белки (срб, сиаловая проба, серомукоид). Ферменты сыворотки крови (аланиновая, аспарагиновая, аминотрансферазы, креатинфосфокиназа, лактатдегидрогеназа). Иммунологическое исследование на антинуклеарные антитела. Исследование на LE-клетки (клетки красной волчанки — lupus erythematosus) антитела к антигенам цитоплазмы антител к рибонуклеопротеину (РНП), антинейтрофильные цитоплазматические антитела (АНЦА). Исследование концентрации циркулирующих компонентов комплемента. Диагностическое значение, интерпретация результатов.
18	Пневмонии	Диагностика, дифференциальная диагностика пневмоний. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
19	Хроническая обструктивная болезнь легких (ХОБЛ)	Диагностика, дифференциальная диагностика ХОБЛ. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Техника спирографии, проба с бронхолитиками. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.

3	ЭКГ-ны түсіру және түсіндіру.
4	ЭХОКГ-ны түсіндіру.
5	Спирометрия нәтижелерін түсіндіру.
6	Ішперде қуысы пункциясы.
7	Плевра қуысы пункциясы.
8	Қан тобын, резус-факторды, донор мен реципиенттің қанының сәйкестілігі сынамасын анықтау.
9	Инъекцияның барлық түрлері.
10	Қуықты катетерлеу.
11	Тағамның тәуліктік және апталық рациондағы калориялылығын, биологиялық құндылығын анықтау, азық-түліктердің және дайын тағамдардың сапасын органолептикалық әдіспен анықтау.
12	Артериалық қысымды өлшеу және пульсті анықтау.
13	Клиникалық және патология-анатомиялық конференцияларға баяндамалар, презентациялар дайындау.
14	Басқа бөлімшелердің консилиумдеріне және консультацияларына қатысу.
15	Бөлімшеде кезекшілік жасау.
16	Қабылдау бөлмесінде кезекшілік жасау.
17	Кітапханада, Ғаламторда жұмыс істеу.
Амбулатория-емханалық терапия	
1	Арнайы мамандар кабинеттерінде жұмыс істеу.
2	Жұмысқа уақытша және тұрақты жарамсыздықты сараптау жөніндегі ДҚК кабинеттерінде жұмыс істеу.
3	Күндізгі стационарда жұмыс істеу.
4	Стационарды үйде ұйымдастыру
5	Пикфлоуметрия өткізу және нәтижелерін түсіндіру.
6	Амбулаториялық қабылдауда науқастарға кеңес беру.
7	Үйге шақыртқандарға қызмет көрсету.
8	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
9	Клиникалық конференцияға баяндама, презентация дайындау.
10	Пациенттерді әлеуметтік маңызы бар аурулар мектебінде оқыту (АГ, ТД, ҚД, ЖФСЖ, ЖИА және т.б.).
11	Саламатты өмір салты принциптерін қалыптастыру бойынша жұмыс істеу.
12	Учаскеде әлеуметтік жағдайы төмен халықпен жұмыс істеу.
13	Кітапханада, ғаламторда жұмыс істеу.

Жедел шұғыл жәрдем	
1	Жедел жәрдем линиясы бригадасы дәрігерінің көмекшісі ретінде науқастарға қызмет көрсету.
2	Жедел жәрдемнің мамандандырылған бригадасы дәрігерінің көмекшісі ретінде науқастарға қызмет көрсету.
3	Клиникалық конференцияға баяндама, презентация дайындау.
4	Инъекцияның барлық түрлері.
5	Қуықты катетерлеу.
6	Асқазанды сүңгілеу және жуу.
7	Кітапханада, ғаламторда жұмыс істеу.
Жұқпалы аурулар	
1	Науқастарды курациялау.
2	Медициналық құжаттама жүргізу.
3	Жұмысқа уақытша және тұрақты жарамсыздыққа сараптама жүргізу.
4	Оңалту шараларының бағдарламаларын құру.

4 Біліктілік арттыру пәнінің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

Терапияның өзекті мәселелері

4.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

Тақырыбы	
1	Терапевт практикасындағы дәлелдемелі медицина.
2	Ішкі аурулар клиникасындағы антибиотиктер және антимикробтық терапия.
3	Геронтологияның өзекті мәселелері.

4.2 Практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
1	Терапевт практикасындағы дәлелдемелі медицина	Дәлелдемелі медицинаға кіріспе, биомедициналық зерттеулер тарихы. Ғылыми ақпаратты іздеу. Ғылыми зерттеулерді жоспарлаудың негізгі принциптері, зерттеу дизайны ұғымы. Дәлелдемелі медицина: терапиялық клиникадағы жетістіктері.

9	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в кардиологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при поражениях сердечно-сосудистой системы.
10	Ревматическая болезнь сердца (РБС)	Диагностика, дифференциальная диагностика РБС. Клинические проявления РБС. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
11	Ревматоидный артрит (РА)	Диагностика, дифференциальная диагностика РА. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
12	Реактивные артриты	Диагностика, дифференциальная диагностика реактивных артритов. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
13	Диффузные заболевания соединительной ткани	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
14	Остеопорозы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.

3	Пороки сердца	Диагностика, дифференциальная диагностика пороков сердца. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
4	Инфекционный эндокардит (ИЭ)	Диагностика, дифференциальная диагностика ИЭ. Клинические проявления. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
5	Миокардиты. Кардиомиопатии	Диагностика, дифференциальная диагностика миокардитов, кардиомиопатий. Клинические проявления. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
6	Перикадиты	Диагностика, дифференциальная диагностика перикардитов. Клинические проявления. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
7	Поражения сердечно-сосудистой системы при диффузных заболеваниях соединительной ткани	Диагностика, дифференциальная диагностика. Особенности поражения сердечно-сосудистой системы при ревматизме (ревмокардит), СКВ (люпус-кардит, эндокардит Либмана-Закса), узелковом периартериите (панартериит, синдром Такаясу) и др. Клинические проявления. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
8	Поражение сердечно-сосудистой системы при заболеваниях других органов и систем	Диагностика, дифференциальная диагностика. Особенности поражения сердца при эндокринных заболеваниях (сахарный диабет, поражения щитовидной железы и др.), инфекционных заболеваниях (дифтерия, вирусные миокардиты и др.). Клинические проявления. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.

2	Ішкі аурулар клиникасындағы антибиотиктер және антимикробтық терапия	Қазіргі антимикробтық терапия. Ұғымы, терминдері. Антибиотиктерді тиімді пайдалану принциптері. Шартты-патогенді микроорганизмдердің антибактериялық заттарға төзімділігі. Грам оң микроорганизмдерден туындаған инфекциялар. Грам теріс микроорганизмдерден туындаған инфекциялар. Микробқа қарсы қазіргі препараттардың сипаттамасы. Жоғарғы тыныс жолдарының ауруханалық емес инфекциялары. Бронхиттер. Ауруханалық емес пневмония. Несеп шығару жолдарының инфекциялары. Госпитальдық инфекция. Инфекциялық эндокардит. Сепсис. Антибактериялық препараттардың фармакодинамикасы. Антимикробтық терапияны стационарда стандарттау.
3	Терапевт практикасындағы геронтологияның өзекті мәселелері	Геронтология және гериатрия – олардың терапиядағы орны. Адамның қартаю процесстері туралы қазіргі көзқарас. Егде жастағы пациенттерде кездесетін артериялық гипертензия: амбулатория-емханалық практикада емдеу тәсілі. Жүрек функциясының созылмалы жеткіліксіздігі. Диагностика, госпитальға дейінгі және кейінгі кезеңде емдеу алгоритмі. Егде жастағылардың когнитивтік бұзылыстарына диагноз қою мен емдеудің қазіргі тәсілдері. Терапевт практикасындағы Паркинсон ауруы. Терапевт жұмысында кездесетін психосоматикалық бұзылыстар. Геронтологиядағы фармакологияның ерекшеліктері.

4.3 Тыңдарманның өзіндік жұмысы (ТӨЖ) жоспарының үлгісі

№	ТӨЖ мазмұны
1	Наукастарды курациялау.
2	Арнайы мамандардың кабинеттерінде жұмыс істеу.
3	Визуальды диагностика кабинеттерінде жұмыс істеу.
4	Медициналық құжаттаманы жүргізу.
5	Клиникалық конференцияға баяндама, презентация дайындау.
6	Кітапханада, Ғаламторда жұмыс істеу.

5 Оқу және оқыту әдістері

Дәрістер: шолу, проблемалық.

Семинарлар мен практикалық сабақтар: науқастарды курациялау, медициналық құжаттамаларды жүргізу, емдік-профилактикалық ұйымдардың әртүрлі бөлімшелерінде жұмыс істеу, дәрігерлік палаталарды аралауға қатысу, тақырыптық науқастарды талдау, шағын топтарда жұмыс істеу, пікірталастар, презентациялар, кері байланыс, ғылыми-практикалық конференцияларды ұйымдастыру.

Тыңдарманның өзіндік жұмысы (ТӨЖ): палаталарда, амбулаториялық қабылдауда, үйде науқастарды курациялау, емдеу-алдын алу ұйымдарының әртүрлі бөлімшелерінде жұмыс істеу, ғылыми-оқу әдебиеттерімен және бақылау-өлшеу құралдарымен жұмыс істеу, Сыркатнаманы жазу, презентация дайындау, оқу-клиникалық орталықта фантом мен муляждарда машықтарды бекіту, портфолио қалыптастыру.

6 Клиникалық база

Стационарлардың соматикалық, инфекциялық бөлімшелері, МСАЖ ұйымдары (емхана, ОДА, диспансерлердің, ауруханалардың амбулаториялық бөлімшелері), функциялық диагностика бөлімшесі, клиникалық зертхана.

5	Особенности течения болезней и ведения больных в возрастном аспекте.
Скорая неотложная помощь	
1	Организация службы скорой неотложной помощи в РК.
2	Особенности оказания скорой неотложной помощи беременным и пожилым лицам.
3	Особенности оказания скорой неотложной помощи при экстренных состояниях в терапии и педиатрии.
4	Особенности оказания скорой неотложной помощи при экстренных состояниях в хирургии и акушерстве и гинекологии.
Инфекционные болезни	
1	Организация инфекционной службы в Казахстане.
2	Основные клинические синдромы в инфекционных болезнях.
3	Противоэпидемические мероприятия при выявлении инфекционного заболевания.
4	Особо опасные инфекции.

3.2 Примерный тематический план и содержание практических занятий

№	Тема	Содержание
Внутренние болезни в стационаре		
1	Острый коронарный синдром (ОКС)	Диагностика, дифференциальная диагностика ОКС. Клинические проявления ишемической болезни сердца (ИБС). Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Амбулаторное длительное мониторирование по Холтеру. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
2	Артериальные гипертензии (АГ)	Диагностика, дифференциальная диагностика АГ. Симптоматические АГ. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Амбулаторное длительное мониторирование по Холтеру. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.

** - для специалистов с предшествующим уровнем образования и стажем работы по специальностям нетерапевтического профиля.

Повышение квалификации

Тематика	Аудиторные часы			РР
	всего	лекции	практические занятия	
Актуальные проблемы терапии	72	12	60	36

3 Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин

3.1 Примерный тематический план лекций профилирующих дисциплин

№	Тема
Внутренние болезни в стационаре	
1	Актуальные проблемы кардиологии.
2	Актуальные проблемы ревматологии.
3	Актуальные проблемы пульмонологии.
4	Актуальные проблемы эндокринологии.
5	Актуальные проблемы гастроэнтерологии.
6	Актуальные проблемы нефрологии.
7	Актуальные проблемы аллергологии.
8	Актуальные проблемы клинической иммунологии.
9	Актуальные проблемы гематологии.
Амбулаторно-поликлиническая терапия	
1	Принципы организации общей врачебной практики в современной структуре и организации здравоохранения в РК. Философия и принципы семейной медицины.
2	Законодательные и директивные основы экспертизы временной и стойкой утраты трудоспособности. Экспертная работа врача общей практики, участкового терапевта (проблемы, типичные ошибки).
3	Проблемы ранней диагностики, лечения и профилактики социально-значимых заболеваний в амбулаторных условиях.
4	Принципы составления и применения Протоколов диагностики и лечения больных в амбулаторных условиях. Стационар- замещающие технологии в условиях поликлиники.

7 Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі

Орыс тіліндегі негізгі:

1. Струтынский А.В., Баранов А.П., Ройтберг Г.Е., Гапоненков Ю.П. Основы семиотики заболеваний внутренних органов: атлас. – М., 1997.
2. Делягин В.М., Румянцев А.Г. Дифференциальная диагностика внутренних болезней в практике семейного врача. – М.: МАКС Пресс, 2001.
3. Внутренние болезни по Т.Р. Харрисону: в 10 т. / под ред. Э. Фаучи, Ю. Браунвальда. – М.: Практика, 2005.
4. Хили П.М., Джекобсон Э.Дж. Дифференциальный диагноз внутренних болезней: алгоритмический подход. – М.: Бином, 2003.
5. Внутренние болезни: в 2 т. / под ред. Н.А. Мухина, В.С. Моисеева, А.И. Мартынова. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2006.
6. Справочник практического врача / под ред. А.И. Воробьева. – М., 2002.
7. Белоусов Ю.Б., Моисеев В.С., Лепахин В.К. Клиническая фармакология и фармакотерапия: руководство для врачей. – М.: Универсум, 1993.
8. Федеральное руководство по использованию лекарственных средств: формулярная система. – Выпуск VIII. – М., 2007.
9. Терапевтический справочник Вашингтонского университета: пер. с англ. – СПб., 1995.
10. Маколкин В.И., Подзолков В.И., Самойленко В.В. ЭКГ: анализ и толкование. – М.: ГЭОТАР-МЕД, 2000.
11. Практическое руководство для врачей общей (семейной) практики / под ред. акад. РАМП. И.Н. Денисова. – М.: ГЭОТАР-МЕД, 2001.

қосымша:

1. Болезни сердца: руководство для врачей / под ред. Р.Г. Оганова. – М., 2006.
2. Руководство по кардиологии: в 4 т. / под ред. Г.И. Сторожакова, А.А. Горбаченкова, Ю.М. Позднякова. – М., 2002-2003.
3. Неотложная кардиология / под ред. А.Л. Сыркина. – М.: МИА, 2004.
4. Руксин В.В. Неотложная кардиология. – СПб.: Невский диалект, 2001.
5. Шевченко Н.М. Рациональная кардиология: справочное руководство. – 3-е изд. – М.: Оверлей, 2001.
6. Тейлор Д.Д. Основы кардиологии. – МЕДпресс-информ, 2004.
7. Циммерман Ф. Клиническая электрокардиография. – М.: Бином, 1997.
8. Зотов Д.Д., Гротова А.В. Современные методы функциональной диагностики в кардиологии / под ред. Ю.Р. Ковалева. СПб.: Фолиант, 2002.
9. Рациональная фармакотерапия сердечно-сосудистых заболеваний: руководство для практикующих врачей / под ред. Е.И. Чазова, Ю.Н. Беленкова. – М.: Литтера, 2005.
10. Шевченко О.П., Мишнев О.Д. Ишемическая болезнь сердца. – М.: Реафарм, 2005.

11. Ключев В.М., Ардашев В.Н., Брюховецкий А.Г., Михеев А.А. Ишемическая болезнь сердца. – М.: Медицина, 2004.
12. Руководство по артериальной гипертензии / под ред. Е.И. Чазова, И.Е. Чазовой. – М.: Медиа Медика.
13. Кобалава Ж.Д., Котовская Ю.В. Артериальная гипертензия: новое в диагностике и лечении. – М., 2006.
14. Белоконов Н.А., Подзолков В.П. Врожденные пороки сердца. – М.: Медицина, 1991.
15. Кушаковский М.С. Аритмии сердца: руководство для врачей. – СПб.: Гиппократ, 1992.
16. Ардашев В.Н., Ардашев А.В., Стеклов В.И. Лечение нарушений сердечного ритма / под ред. проф. В.М. Ключева. – М.: Медпрактика-М, 2005.
17. Преображенский Д.В., Сидоренко Б.А. Медикаментозное лечение мерцания предсердий. – М., 2003.
18. Беленков Ю.Н., Мареев В.Ю., Агеев Ф.Т. Хроническая сердечная недостаточность: избранные лекции по кардиологии. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2006.
19. Лечение острого коронарного синдрома без стойких подъемов сегмента ST на ЭКГ. Российские рекомендации / Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cardiosite.ru/>
20. Диагностика и лечение острой сердечной недостаточности. Российские рекомендации / Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cardiosite.ru/>
21. Профилактика. Диагностика и лечение артериальной гипертензии. Российские рекомендации (второй пересмотр) / Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cardiosite.ru/>
22. Диагностика, лечение и профилактика артериальной гипертензии у детей и подростков. Российские рекомендации / Всероссийское научное общество кардиологов и Ассоциация детских кардиологов России [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cardiosite.ru/>
23. Диагностика и коррекция нарушений липидного обмена с целью профилактики и лечения атеросклероза. Российские рекомендации / Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cardiosite.ru/>
24. Диагностика и лечение ХСН. Российские рекомендации (второй пересмотр) / Всероссийское научное общество кардиологов. Общество специалистов по сердечной недостаточности [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cardiosite.ru/>
25. Диагностика и лечение стабильной стенокардии. Российские рекомендации / Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cardiosite.ru/>
26. Насонова В.А., Астапенко М.Г. Клиническая ревматология: руководство. – М.: Медицина, 1989.
27. Клиническая ревматология / под ред. Х.Л.Ф. Каррея. – М.: Медицина, 1990.

- нарушения ритма сердца;
- ангинозный статус;
- инфекционно-токсический шок;
- острый живот;
- эклампсия;
- коматозных состояниях: гипергликемической, гипогликемической, гиперосмолярной;
- острая почечная недостаточность;
- почечная колика;
- печеночная колика;
- острая печеночная недостаточность;
- острая сосудистая недостаточность;
- острая дыхательная недостаточность;
- тромбоэмболия легочной артерии;
- легочное кровотечение;
- отравления;
- анафилактический шок;
- геморрагический шок.

2 Распределение часов дисциплины

Переподготовка для специалистов с предшествующим уровнем образования и стажем работы по специальностям терапевтического и не терапевтического профиля

Дисциплина	Аудиторные часы			СРС
	всего	лекции	практические занятия	
Внутренние болезни в стационаре	144*/216**	30*/42**	114*/174**	72*/108**
Амбулаторно-поликлиническая терапия	72*/144**	12*/18**	60*/126**	36*/72**
Скорая неотложная помощь	36	6	30	18
Инфекционные болезни	72*/108**	12*/18**	60*/90**	36*/54**
Общее кол-во часов	324*/504**	60*/84**	264*/420**	162*/252**

Примечания:

* - для специалистов с предшествующим уровнем образования и стажем работы по специальностям терапевтического профиля;

- обязанности должностных лиц по организации и руководству лечебным питанием;

уметь:

- назначить необходимые инструментальные и лабораторные методы обследования больных, согласно протоколам и интерпретировать их результаты;
- проводить дифференциальную диагностику, обосновать клинический диагноз, назначить адекватную терапию согласно протоколам, определить объем и последовательность реанимационных мероприятий, оказать необходимую экстренную помощь;
- проводить диспансеризацию здоровых и больных;
- оформить медицинскую документацию, предусмотренную законодательством по здравоохранению;
- проводить необходимые противоэпидемические мероприятия при выявлении инфекционного заболевания;
- организовать и применить лечебное питание всем терапевтическим больным, осуществлять контроль за работой пищеблока, проводить забор проб для направления блюд на лабораторное исследование;

владеть навыками:

- измерения артериального давления и определения пульса;
- снятия и расшифровки ЭКГ;
- интерпретация ЭХОКГ;
- проведение пикфлоуметрии и интерпретации результатов;
- интерпретации результатов спирометрии;
- пункции брюшной полости;
- пункции плевральной полости;
- определения группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента;
- проведения всех видов инъекций;
- проведения медицинских манипуляций:
 - катетеризация мочевого пузыря;
 - зондирование и промывание желудка;
- определения калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности, органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд;
- диагностики и оказания первой и неотложной помощи при угрожающих жизни состояниях:
 - кардиогенный шок;
 - бронхоспастический синдром;
 - пневмоторакс;
 - гипертонический криз;
 - фибрилляция желудочков;

- Сигидин Я.А., Гусева Н.Г., Иванова М.М. Диффузные болезни соединительной ткани: руководство для врачей. – М.: Медицина, 1994.
- Ярыгин Н.Е., Насонова В.А., Потехина Р.Н. Системные аллергические васкулиты. – М.: Медицина, 1980.
- Насонов Е.Л., Баранов А.А., Шилкина Н.П. Васкулиты и васкулопатии. – Ярославль: Верхняя Волга, 1999.
- Лечение ревматических заболеваний / под ред. Ф.Д. Харта. – М.: Медицина, 1986.
- Рациональная фармакотерапия ревматических заболеваний: руководство для практикующих врачей / под ред. В.А. Насоновой, Е.Л. Насонова. – М.: Литтерра, 2003.
- Хроническая обструктивная болезнь легких: клинические рекомендации. – 2-е изд. / Российское респираторное общество. – М.: Атмосфера, 2007.
- Бронхиальная астма: в 2 т. / под ред. А.Г. Чучалина. – М.: Агар, 1997.
- Внебольничная пневмония у взрослых: клинические рекомендации / под ред. А.Г. Чучалина, А.И. Синопальникова / Российское респираторное общество. – М.: Атмосфера, 2005.
- Пульмонология: клинические рекомендации 2005-2006 / под ред. А.Г. Чучалина. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2005.
- Алекса В.И., Шатихин А.И. Практическая пульмонология. – М.: Триада Х, 2005.
- Чучалин А.Г. Хроническая обструктивная болезнь легких. – СПб.: Невский диалект, 1998.
- Болезни органов дыхания / под ред. Н.Р. Палеева. – М.: Медицина, 2000.
- Глобальная стратегия диагностики, лечения и профилактики бронхиальной астмы (пересмотр 2002 года). – М.: Атмосфера, 2002.
- Глобальная стратегия диагностики, лечения и профилактики хронической обструктивной болезни легких (пересмотр 2003 года). – М.: Атмосфера, 2003.
- Логинов А.С., Парфенов А.И. Болезни кишечника: руководство для врачей. – М.: Медицина, 2000.
- Гастроэнтерология и гепатология. Диагностика и лечение / под ред. А.В. Калинина, А.И. Хазанова. – М.: Миклош, 2007.
- Тревис С.П., Тейлор Р.Х., Мисевич Д.Д. Гастроэнтерология. – М.: Медицинская литература, 2002.
- Радченко В.Г., Шабров А.В., Зиновьева Е.Н. Основы клинической гепатологии. Заболевания печени и билиарной системы. – СПб.: Невский Диалект, 2005.
- Заболевания печени и желчных путей: практическое руководство / под ред. З.Г. Апросиной, Н.А. Мухина. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2002.
- Мухин Н.А., Тареева И.Е., Шилов Е.М. Диагностика и лечение болезней почек. – 2-е изд. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2002.
- Храйчик Д.Е., Седор Д.Р., Ганц М.Б. Секреты нефрологии / под ред. Ю.В. Наточина. – СПб., 2001.
- Руководство по нефрологии / под ред. Д.А. Витворт, Д.Р. Лоренс. – М.: Медицина, 2000.

50. Нефрология: руководство для врачей / под ред. И.Е. Тареевой. – М.: Медицина, 2000.
51. Руководство по гематологии: в 3 т. / под ред. А.И. Воробьева. – М., 2002-2005.
52. Вуд М.Э., Банн П.А. Секреты гематологии и онкологии / под ред. Ю.Н. Токарева, А.Е. Бухны. – М.: Бином, 1997.
53. Рациональная фармакотерапия заболеваний эндокринной системы и нарушений обмена веществ / под ред. И.И. Дедова, Г.А. Мельниченко. – М.: Литтерра, 2006.
54. Румянцев А.Г. Профилактика и контроль инфекционных заболеваний в первичном звене здравоохранения: руководство для врачей: в 2-х ч. – М.: Медпрактика-М, 2007.
55. Сепсис в начале XXI века. Классификация. Клинико-диагностическая концепция и лечение. Патолого-анатомическая диагностика: практическое руководство / Российская ассоциация специалистов по хирургическим инфекциям. – М., 2004.
56. Хоменко А.И., Шадурская С.К. Антибиотики: химиотерапия инфекционных заболеваний. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2002.
57. Практическое руководство по антиинфекционной химиотерапии / под ред. Л.С. Страчунского, Ю.Б. Белоусова, С.Н. Козлова. – М., 2002.

- усовершенствовать соответствующие коммуникативные навыки при общении с населением, взаимодействии с коллегами, сотрудниками социальных служб;
- научить применять принципы менеджмента в организации своей работы;
- закрепить потребность к непрерывному профессиональному обучению и совершенствованию своих знаний и навыков на протяжении всей профессиональной деятельности;
- закрепить навыки деонтологии, морально-этической и правовой культуры, необходимые для обслуживания пациентов в условиях стационара;
- развить приверженность к профессиональным ценностям, таким как альтруизм, сострадание, сочувствие, ответственность, честность, и соблюдение принципов конфиденциальности;
- закрепить навыки работы в команде и лидерские качества.

Конечные результаты обучения Слушатель должен

знать:

- общие вопросы организации терапевтической помощи в республике, работу больнично-поликлинических учреждений, организацию работы скорой неотложной помощи.
- клиническую симптоматику основных терапевтических заболеваний, их профилактику, диагностику и принципы лечения, клиническую симптоматику пограничных состояний в терапевтической клинике;
- основы организации службы скорой помощи, основные документы, регламентирующие ее работу, права и обязанности персонала бригады скорой помощи, структуру заболеваемости в службе скорой помощи, основы трудового права в здравоохранении;
- основы диагностики и неотложной помощи при неотложных состояниях в клинике внутренних болезней (при сердечно-сосудистых заболеваниях, заболеваниях респираторного тракта, органов брюшной полости, эндокринных заболеваниях, заболеваниях крови, аллергических заболеваниях), травмах, при акушерско-гинекологической патологии, при психических заболеваниях;
- основы реаниматологии: основные методы реанимации при внезапной остановке кровообращения, острой дыхательной недостаточности, аллергических, коматозных состояниях, при переохлаждении, утоплении, электротравме;
- основы общей анестезии, применяемой на догоспитальном этапе;
- основы диагностики и неотложной помощи при острых заболеваниях и травмах органов брюшной полости, опорно-двигательного аппарата, нервной системы, при острых заболеваниях и травмах уха, горла и носа, глаза, термических поражениях, острых экзогенных отравлениях, инфекционных заболеваниях, острых заболеваниях и травмах в урологии;
- общие вопросы организации службы лечебного питания в республике;
- основные принципы рационального и индивидуально сбалансированного лечебного питания при заболеваниях внутренних органов;

Введение

В последнее время быстрый рост медицинской науки расширил возможности диагностики заболеваний, методов обследования с использованием достижений теоретической медицины и современной медицинской техники, были закончены многие международные многоцентровые исследования во многих областях внутренней медицины, что обусловило появление большого числа международных и отечественных рекомендаций по диагностике и лечению самых различных заболеваний. Кроме того, произошло значительное обновление фармацевтических препаратов - появление новых, прошедших всестороннюю апробацию лекарственных средств и методов терапии согласно принципам доказательной медицины. Поэтому даже при существующей тенденции к специализации клиника внутренних болезней занимает особое место, оставаясь клиникой общего типа. Именно в клинике внутренних болезней чаще, чем в узко специализированных клиниках, у постели больного встают перед врачами общие проблемы медицины вопросы этиологии, патогенеза, диагноза, прогноза, терапии, которые также гораздо многообразнее и сложнее во внутренней клинике. Исследование больного представляет собой чрезвычайно сложный процесс, который далеко не исчерпывается только выявлением тех или иных симптомов и их систематизацией для диагностики больного, а требует гораздо более всестороннего исследования больного, не только как носителя тех или иных патологоанатомических изменений в органах, складывающихся в картину поражения всего организма, но и как личности определенной социальной принадлежности со всеми свойственными ей особенностями. Вполне естественно, что применение тех или иных активных методов лечения должно быть строго индивидуализировано с учетом всех особенностей больного и течения заболевания.

Цель дисциплины: приобретение слушателями новых теоретических знаний и совершенствование профессиональных умений и навыков, необходимых для оказания квалифицированной терапевтической помощи больному в соответствии с современными принципами доказательной медицины.

Задачи дисциплины:

- закрепить навыки квалифицированной терапевтической помощи;
- усовершенствовать умение проводить основные врачебные лечебно-диагностические мероприятия, то есть оказывать первую врачебную помощь при смежных заболеваниях и неотложных состояниях;
- усовершенствовать методы формирования здорового образа жизни семьи;
- научить соблюдать требования врачебной этики и деонтологии при проведении экспертных, оздоровительных, профилактических, лечебно-диагностических и реабилитационных мероприятий в стационарных условиях;
- закрепить умение принимать профессиональные решения на основе принципов доказательной медицины;

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

ДОПОЛНИТЕЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Специальность:

ТЕРАПИЯ

Астана 2010

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки.

2 ВВЕДЕНА ВПЕРВЫЕ.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с стандартом дополнительного образования 2009 г. по специальности «Терапия».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом Министерства здравоохранения РК № 916 от 23 ноября 2010 г.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка	38
2. Распределение часов дисциплины	41
3. Примерный тематический план и содержание дисциплин переподготовки . .	42
4. Примерный тематический план и содержание дисциплин повышения квалификации.	61
5. Методы обучения и преподавания	62
6. Клиническая база	63
7. Список рекомендуемой литературы.	64

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.